

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Η' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 3

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ

Γεννάται εὐθὺς τὸ ἐρώτημα: εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς προσωπικότητος τοῦ Πνευματικοῦ ἡ μόρφωσις, ἀφοῦ θὰ εἶναι τόσον ἐνισχυμένος ἀπὸ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν του;

Δὲν ἀρκοῦν ἡ καλὴ διάθεσις καὶ ὁ ἐνθερμος ζῆλος καὶ ἡ πείρα τῆς ζωῆς. Ἡ καλὴ διάθεσις βεβαίως εἶναι χρήσιμος διὰ τὸ ἔργον του. Καὶ ἡ πείρα πολύτιμος συμπαραστάτης. Ἀλλὰ καὶ ἡ μόρφωσις εἶναι ἐπιβεβλημένη.

Εἶναι παρατηρητέον, ὅτι ἡ ἀγνοία ὀρισμένων πραγμάτων μειώνει τὸ ἔργον τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως. Ἄνευ ἀρτίου καταρτισμοῦ ὁ πνευματικὸς εἶναι ἐπόμενον νὰ περιπίπτῃ εἰς τὰ στοιχειώδη σφάλματα.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἁμαρτία συνεχῶς ἀλλάσσει μορφήν καὶ σχήματα. Συγχρονίζεται καὶ ἐμφανίζεται ὑπὸ ἀπατηλὰ ὀνόματα καὶ ποικίλας καταστάσεις. Ἄν ὁ Πνευματικὸς στερηθῆται ἐπιστημοσύνης καὶ ἀγνοῇ τὸν τρόπον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς «συγχρονισμένης ἁμαρτίας», ἔχων εἰς τὴν διάθεσίν του καὶ μόνον τὰς παλαιὰς μεθόδους, τὸ ἔργον του κινδυνεύει νὰ ἀποτύχῃ, παρὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν ζῆλον, διὰ τῶν ὁποίων κοσμεῖται.

Ὁ Πνευματικὸς λοιπὸν ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὰς μεθόδους τοῦ πολυμηχάνου τῆς ἁμαρτίας. Νὰ ἀντιδρῷ καὶ αὐτὸς δι' ὄλων τῶν μέσων. Νὰ ὀπλισθῆ μετ' ἀνάλογον εἰς τὴν ἐποχὴν του πνευματικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ὀπλισμόν. Εἶναι δυνατὸν ὁ νομικὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς ἀντιπάλους του μετ' τὰς γνώσεις περὶ πολιτικῆς νομοθεσίας, τὰς ὁποίας ἀπέκτησε κατὰ τοὺς φοιτητικὸς χρόνους; Εἶναι δυνατὸν ὁ διδάσκαλος ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὸ ἔργον του μὴ χρησιμοποιοῦν τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ ἀγνοῶν τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς; Εἶναι δυνατὸν ὁ γεωπόνος νὰ καλλιεργῇ μετ' παλαιὰ σοστήματα τὴν γῆν καὶ νὰ ἐπωφεληθῆται αὐτῆς; Καὶ τὸ καταπληκτικώτερον, ἐπιτρέπεται ὁ ἱατρὸς νὰ μὴ κατέχῃ τὰς τελευταίας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εὐεργετικὰς τῆς ἱατρικῆς ἀνακαλύψεις;

Ὁ Πνευματικὸς πρέπει ἀπαραιτήτως εἰς τὴν ἐποχὴν μας νὰ εἶναι μορφωμένος. Πῶς εἶναι δυνατὸν, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ ἐπιληφθῆ τῆς θεραπείας ἀνωμάτων ψυχῶν, ἂν δὲν κατέχῃ ἔστω στοι-

χειώδεις γνώσεις τῆς συγχρόνου ψυχολογίας; Πῶς θὰ καθοδηγή-
 ση τὸ παιδί, τὸν ἔφηβον, τὴν νεάνίδα, τὰς ὑπάρξεις ἐκεῖνας, τὰς
 ὁποίας ἡ κρίσις τῆς ἡλικίας καὶ τὰ ἀλληλοσυγκρουόμενα ρεύματα
 τῆς ἐποχῆς μας τόσοσιν ταλαιπωροῦν, ἂν δὲν εἶναι γνώστης συγ-
 χρόνων παιδαγωγικῶν μεθόδων; Πῶς θὰ ἀντικροῦσῃ τὰ σύγχρονα
 κοινωνικὰ δράματα, τὰ προβλήματα τοῦ ἐργάτου, τὰ ἐρεῖπια
 τῆς οἰκογενείας, ἂν δὲν γνωρίζῃ τὴν κοινωνίαν; Δὲν παρατηροῦνται
 πολλάκις ἀνωμαλῖαι, αἱ ὁποῖαι ἐνῶ ἐμφανίζονται ὡς πνευματικαὶ
 εἶναι καθαρῶς βιολογικαί; Τὶ θὰ συμβῆῖ λοιπόν, ὅταν ὁ Πνευματι-
 κὸς δὲν ἀντιληφθῆ ταύτας κατὰ τὴν οὐσιώδη των σύστασιν, ὥστε
 νάχησιμοποιῆ τὰ δεδομένα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ πείρας;
 Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν τὰ ἀνωτέρω. Εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ πνευμα-
 τικοῦ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ γνώσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἀνή-
 κουν εἰς τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην τῆς Ἐξομολογήσεως. Ἐπὶ παραδεί-
 γματι θὰ γνωρίζῃ τὰς δογματικὰς τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως
 ἀληθείας, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰ συγγράμματα τῶν Μεγάλων
 Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπεράνω ὅλων θὰ γνωρίζῃ τὴν Ἁγίαν
 Γραφήν, ἡ ὁποία ὡς «λύχνος τοῖς ποσίν» αὐτοῦ θὰ καθοδηγῆ τὰ
 βήματά του καὶ οὕτω θὰ φωτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,
 ὥστε νὰ διακρίνῃ «τὶ ἐστίν» εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ (Ἐφ. ε', 10).
 Ἡ μελέτη, ἐπίσης, τῶν ἀσκητικῶν συγγραμμάτων τῶν λεγομένων
 Νηπτικῶν Πατέρων δὲν πρέπει νὰ εὐρίσκειται ἔξω ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέ-
 ρον του. Οἱ Πατέρες οὗτοι ἐμελέτησαν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἁγίου
 Πνεύματος τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, εἰσῆλθον εἰς τὰ ἀπόθμενα βάθη
 αὐτῆς καὶ συνέλαβον τοὺς μυστικούς παλμούς καὶ τὰς φλογεράς
 ἐπιθυμίας της. Ἐπομένως δύνανται νὰ βοηθήσουν εἰς τὸν τομέα
 τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῆς ψυχῆς. Τὸ φῶς τῶν
 Πατέρων θὰ διευρύνῃ τὴν σκέψιν τοῦ Πνευματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐν
 συνεχείᾳ θὰ διανοίξῃ τοὺς ὀρίζοντας τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἐνώ-
 πιον τῶν Ἐξομολογουμένων καὶ θὰ ἐπιδρῶ ἐπ' αὐτῶν ἀποφασιστι-
 κῶς. Τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον βιβλίον θὰ εἶναι ὁ ἀχώριστος σύντροφος
 τοῦ Πνευματικοῦ. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχουν δυσκολίαι εἰς τὴν εὕρεσιν
 ἢ ἀπόκτησιν τοῦ καλοῦ βιβλίου; Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν δυσκολίαι.
 Ἀλλ' ὁ δυνῶν τὴν μόρφωσιν θὰ εὐρίσκη τρόπους νὰ προῶγῃ
 αὐτήν. Δὲν λείπουν δείγματα ἀρίστων Πνευματικῶν, οἱ ὁποῖοι
 καίτοι ἀπόφοιτοι Δημοτικοῦ Σχολείου κατώρθωσαν νὰ ἀποκτή-
 σουν πλείστας ὄσας γνώσεις ἀναγομένας εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἱ. Ἐξομο-
 λογήσεως. Οὗτοι διδάσκουν, ὅτι ἡ φιλομάθεια καὶ ἡ ὑπομονὴ
 ὑπερνικοῦν τὰ παρουσιαζόμενα ἐμπόδια. Ἡ δίψα τοῦ ἀνθρώπινου
 πνεύματος διὰ τὴν μόρφωσιν εἶναι ἰσχυροτάτη. Ἡ καλὴ ἐπομένως
 διάθεσις καὶ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον δημιουργεῖ ἀρίστας εὐκαιρίας
 πρὸς κατάρτισιν καὶ ἀρτίωσιν εἰς τὸ ἔργον.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ ΜΠΑΡΔΑΚΟΣ
 Διευθυντῆς τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως
 παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Η ΚΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

(Από την ομιλίαν εις την Β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν)

Τὰ παιδιὰ ἔχουτε χρέος νὰ δείχνουν στοργή στὸν πατέρα τους. Παρόμοια καὶ οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ φανερώουν στοργή πρὸς τοὺς ἱερεῖς. Κι' ὄχι μονάχα στοργή, ἀλλὰ καὶ ὑπακοή. «Νὰ πειθεσθε— λέγει ὁ θεῖος Παῦλος—σ' αὐτοὺς πού σᾶς καθοδηροῦν καὶ νὰ τοὺς ὑπακούετε· ἀφοῦ τὸ ξέρετε καλά, πὼς αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν γιὰ τὶς ψυχές σας, ἐπειδὴ θὰ λογοδοτήσουν γι' αὐτές». (Ἐβρ. 15' 17).

Πές μου λοιπόν· ὁ ἱερέας μὲν αὐτὸς παίρνει γιὰ σένα ἐπάνω του τόσο μεγάλο κίνδυνο. Γιατὶ κι' ἂν δὲν τὸν βαραίνουν τὸν ἴδιον ἄμεσα προσωπικὲς ἁμαρτίες, ὅμως κι' ἔτσι ἡ εὐθύνη του εἶναι τρομερή, ἂν δὲν φροντίσῃ νὰ τακτοποιήσῃ κι' ἐσένα ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Καὶ σκέψου το καλὰ πόσο βαρὺ πρᾶγμα εἶναι, νὰ παίρνη κανεὶς ἐπάνω του τὴν εὐθύνη γιὰ τόσες ψυχές. Ἐσένα ὅμως, τί σοῦ ζητοῦν νὰ δώσῃς στὸν ἱερέα; Τιποτεὶς ἄλλο, παρὰ τιμὴ, ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία καὶ κάποια ὑποστήριξη γιὰ νὰ ζήσῃ. Γιατὶ ἐσύ μπορεῖς κι' ἐμπόριο νὰ κάνεις, κι' ἄλλης λογῆς ἐργασίες καὶ ἐπιχειρήσεις νὰ ἀναλαβαίνῃς· ἐκεῖνος ὅμως μονάχα τὴν Ἐκκλησία του πρέπει νὰ κυττάῃ, καὶ μόνο σὲ θρησκευτικὲς ὑπηρεσίες νὰ καταγίνεται.

Τοῦ προσέφερες λοιπόν τὴν τιμὴν αὐτή, καὶ τὴν ὑπακοή, καὶ τὴν ὑποστήριξη; Μὰ κι' ἔτσι πάλι, ὑποχρεωμένος θὰ εἶσαι στὸν ἱερέα. Γιατὶ αὐτὸ πού τοῦ προσφέρνεις εἶναι πολὺ κατώτερο ἀπ' αὐτὸ πού σοῦ δακνεν ἐκεῖνος, κι' ἀπὸ τοὺς κινδύνους πού κρέμονται ἐπάνω στὸ κεφάλι του, γιὰ τὸ χατήρι σου. Ἀλλὰ δὲν δείχνει, ἴσως θὰ μοῦ εἰπῆς, τὴν προθυμία πού θάπρεπε, κι' οὔτε καὶ κοπιᾷζεις ὅσο χρειάζεται;

Ἐ! τότε λοιπόν πρέπει νὰ τὸν συμπονᾷς ἀκόμη περισσότερο· διότι ἐξ αἰτίας σου κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὴν ψυχὴ του.

Τὸ μεγαλύτερο κακὸ τῆς Ἐκκλησίας

Δυστυχῶς ὅμως πολλοὶ ἀγαποῦν νὰ φιλονικιοῦνε καὶ νὰ παραθεωροῦνε τοὺς ἱερεῖς. Καὶ μ' αὐτὸ τὴν τρόπο φυγαδεύεται ἡ εὐλάβεια κι' ὁ σεβασμὸς τοῦ λαοῦ στοὺς ἀρχόντες τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰμποῦν στὴ θέση τους ἡ ἀνυποταξία καὶ ἡ ἀναρχία. Κι' αὐτὸ εἶναι ἡ χειρότερη ἀφορμὴ γιὰ ἅλα τὰ κακὰ πού συμβαίνουν στὴν Ἐκκλησία.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, θὰ σᾶς τὸ ξαναπῶ κι' ἄλλη μιὰ φορὰν ἀκόμη·

ὀπιφίες καὶ τίς σπερμολογίας τῶν ἄλλων. Σὺ λοιπὸν νὰ μιμῆσαι τὸ Θεό. Ἄκουσέ Τον τὶ μᾶς λέει. «Θὰ κατεβῶ καὶ θὰ ἐξετάσω, ἐὰν τὰ πράγματα γίνωνται πραγματι ἔτσι ὅπως τὰ διαλαλοῦνε». (Γεν. ΙΗ', 21). Μ' αὐτὸ τίποτες ἄλλο δὲν ἠθέλησε, παρὰ νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅτι ἀκόμη κι' ἐνὸς ὀλοκλήρου λαοῦ ἡ φωνὴ μπορεῖ νᾶναι πλανημένη καὶ ἀδικη.

Καθῆκόν σου εἶναι νὰ περιμένῃς τὸν Κριτῆ

Ἐξέτασες ὅμως πάρα πολὺ προσεκτικὰ; κι' ἐξακρίβωσες στὴν ἐντέλεια; κι' ἔχεις σχηματίσει ἀκράδαντη πλέον πεποίθησι;

Ἐ! λοιπὸν· κι' ἂν ἔτσι εἶναι τὸ πρᾶγμα, τὸ χρέος σου εἶναι νὰ περιμένῃς καὶ στὴν περίστασιν αὐτῇ τὸν Κριτῆ· καὶ νὰ μὴ βιάζεσαι καὶ νὰ μὴν ἀρπάξῃς ἐσὺ τὴ θέσιν τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ σ' Αὐτὸν ἀνήκει ἡ κρίσις, κι' ὄχι σέ σένα. Ἐσὺ δὲν εἶσαι Κύριος, ἀλλὰ ὑποτακτικός. Καὶ δὲν σοῦ ταιριάζει νὰ σφετερίζεσαι δικαιώματα, ποὺ ἀνήκουνε στὸ Θεὸ καὶ στὴν ἀνώτερη διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλὰ ὁ ἱερέας—λέει κάποιος—πρέπει νᾶναι πολὺ καλύτερός μου.

Ὡστε λοιπὸν ἐσὺ ἔχεις πεποίθησι πὼς εἶσαι πολὺ καλύτερος ἀπὸ τὸν ἱερέα! Ἄς ποῦμε πὼς ἔτσι καὶ πραγματικὰ εἶναι. Ἐσχῆς ὅμως, πὼς ὅποιος καυχιέται γιὰ τὴν ἀρετὴ του, χάνει ὀριστικὰ τὴν ἀξιολογίαν του.

Ἐχεις τὴν ἰδέαν λοιπὸν πὼς εἶσαι καλύτερος! Καὶ δὲν ἀναστενάζεις λοιπὸν; καὶ δὲν χτυπᾷς λοιπὸν τὰ στήθια σου; καὶ δὲν σκύβεις κατάχαμα; καὶ δὲν μιμεῖσαι καὶ σὺ τὸν Τελώνη; Τότε λοιπὸν, δυστυχισμένε μου, κατέστρεψες τὸν ἑαυτὸ σου· κι' ἄς εἶσαι ἀληθινὰ καλύτερος.

Εἶσαι καλύτερος; Σῶπαινε λοιπὸν, γιὰ νὰ μείνῃς πραγματικὰ τέτοιος. Ἄν τὸ ξεστομίσις, ἔχασες τὰ πάντα. Καὶ δὲν φθάνει μονάχα τὸ νὰ μὴν τὸ ξεστομίσις· δὲν πρέπει οὔτε νὰ σοῦ περάσῃ κἂν ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς εἶσαι καλύτερος. Γιατὶ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ αὐτὸς μονάχα κερδίζει, ποὺ πιστεύει πὼς ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος μπορεῖ νᾶναι καλύτερός του.

Τὶ μποροῦσε νᾶναι χειρότερο ἀπὸ ἓνα Τελώνη; Κι' ὅμως μὲ τὸ νὰ εἰπῇ μονάχα ὁ Φαρισαῖος ὅτι «ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν αὐτὸν ἐδῶ τὸν Τελώνη», τᾶχασε ὅλα. Καὶ σὺ λὲς γιὰ τὸν ἑαυτὸν σου, ὅτι δὲν εἶσαι σὰν αὐτὸν τὸν ἱερέα! Δυστυχισμένε μου! μὲ τὴν καύχησίν σου αὐτῇ ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ὅταν ὁ Ἱερεὺς πού μᾶς ἐβάπτιζε μᾶς εἶπε νὰ σιχαθοῦμε τὸ Διάβολο καὶ τὰ ἔργα του καὶ τὴ λατρεία του καὶ τὸ σὸί του δλάκλγρο—καὶ σὸί τοῦ Διαβόλου εἶναι ὅλα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ἐμεῖς μὲ τὸ φύσημα καὶ τὸ φτύσιμο σ' ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος δείξαμε συμβολικὰ πὼς τὸ σιχαθήκαμε. Αὐτὴ ἡ πράξις δὲν ἔγινε νὰ παίξουμε νούμερο θεάτρου γιὰ νὰ γελάνε οἱ παριστάμενοι κατὰ τὴν ὄρα τῆς κατηχήσεως, ἀλλὰ νὰ ὁμολογήσουμε πὼς μᾶς ἦτο μέχρις ἐκείνη τῆ στιγμῆ ὁ Σατανᾶς μιὰ ψυχικὴ πληγὴ, ἓνα βρώμικο τσουβάλι στὴ ράχι τῆς ψυχῆς μας, ἓνας νοικάρης τῆς καρδιάς μας σιχαμερός. Γι' αὐτὸ φτύσαμε καὶ φυσήσαμε σ' ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Θυμᾶσαι—τὸ ἴδιο εἶναι ἀφοῦ τὸ βλέπεις αὐτὸ στὸ βάπτισμα τῶν μωρῶν, πὼς σὰν ὁ Ἱερεὺς ἐπέισθη πὼς ἐμεῖς ἐκόψαμε κάθε σχέσι καὶ ἐπαφὴ μὲ τὸ Σατανᾶ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς καὶ ἀφοῦ ἐζήτησαμε τὴ σωτηρία μας κοντὰ στὸ Χριστὸ μας—ὁ Ἱερεὺς μᾶς ἠρώτησε: «Συντάσσει τῷ Χριστῷ;» Δηλαδή πρόσεξε μήπως ὑποκρίνεσαι, γιὰτὶ πρόκειται νὰ μπῆς σὲ ἄλλον κόσμο: Ναρθῆς ἀπὸ τὸ σκότος στὸ φῶς, ἀπὸ τὴν ἀγνοια στὴν ἀληθινὴ θεογνωσία, νὰ βγῆς ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ Ἄδη καὶ νὰ ἀνεβῆς στὴ δόξα τοῦ Παραδείσου. Λοιπὸν: «Συντάσσει τῷ Χριστῷ;» Ἔρχεσαι μὲ συνείδησιν εὐθύνης κοντὰ του, μπαίνεις στῆς χριστιανικῆς πειθαρχίας τῆ

μὲ τὴν κατακρισὴ σου ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἔχασες κάθε σου ἀρετῆ.

Μὴν καταλαλῆτε τοὺς Ἱερεῖς

Ἄς μὴ καταλαλοῦμε λοιπὸν, σᾶς παρακαλῶ, τοὺς ἱερεῖς· κι' ἄς μὴ γινώμαστε αὐστηροὶ ἐξεταστοὺς τους, γιὰ νὰ μὴ βλάπτωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας. Μὴ ξεχνᾶς, πὼς ὁ ἱερέας σ' ἐβάπτισε καὶ σ' ἔκαμε Χριστιανὸ· κι' ὅτι πρὸς τοὺς ἱερεῖς πού εἶναι οἱ πνευματικοὶ μας πατέρες δὲν χρωστοῦμε λιγώτερο σεβασμὸν, ἀπ' αὐτὸν πού χρωστοῦμε σ' αὐτοὺς πού μᾶς ἐγέννησαν.

Σεβάσου τὸν ἱερέα. Γιὰτὶ αὐτός, ἀπὸ τὸ πρωτὸ ἕως τὸ βράδυ, γιὰ σένα διακονεῖ. Γιὰ σένα πηγαίνει στὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ διαβάζει τὰ ἱερά Γράμματα. Γιὰ σένα εὐχεται, καὶ γιὰ σένα δέεται καὶ καθικετεύει τὸν Θεόν.

Γιὰ σένα, καὶ γιὰ ὅλο τὸν λαόν, εἶναι ἀφιερωμένη ὅλη ἡ ἱερατικὴ διακονία του. Σεβάσου τα λοιπὸν ὅλα αὐτὰ· ἔχε τα πάντα στὸ νοῦ σου· κι' ἔχε πάντα τὴ λόγιαση καὶ τὴ φρονιμάδα καὶ τὴν εὐγένεια νὰ φέρεσαι στὸν ἱερέα μὲ βαθύτατη εὐλάβεια.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

νομοθεσία, γίνεσαι, ἓνα ἀπὸ τὰ πολλά, μέλος τῆς εὐλογημένης στρατιᾶς τοῦ Χριστοῦ μὲ ὄλας τὰς συνεπείας; Καὶ ἐμεῖς, ὁ καθένας χωριστά, μέσω τοῦ νουνοῦ μας ἀπαντήσαμε χωρὶς νὰ μᾶς πιάση κανεὶς ἀπὸ τὸ λαϊμό: «Συντάσσομαι». Αὐτὸ τὸ συντάσσομαι σημαίνει παραδίδομαι ἄνευ ὄρων. Γιατὶ δὲν ἐπροβλήθησαν ὄροι, συμφωνίαι. Ἐδῶ τὰ πράγματα εἶναι ξάστερα. Ὅχι ὅ,τι θέλεις καὶ ὅπως τὰ θέλεις, ἀλλ' ὅ,τι εἶναι δογματικῶς σωστὸ καὶ ἠθικῶς ὠφέλιμο καὶ στηρίζεται στὰς Ἁγίας Γραφάς καὶ στὴν αἰώνια πρᾶξι τῆς Ἐκκλησίας μας. Δὲν ἔχει σιὰ ἡ ὑπάθεσις. Ἡ σιχαίνεσαι τὸ Διάβολο καὶ ἀγαπᾶς τὸ Χριστό, ὅποτε θὰ δραπετεύσης ἀπὸ τὸ τυραννικὸ στρατόπεδό του καὶ θάρθῃς στὴν εὐλογημένη καὶ φωτισμένη του οἰκογένεια, χωρὶς παζαρεύματα τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἔχει συναλλαγή ἐδῶ. Μοῦ δίνεις καὶ σοῦ δίνω δὲν ἔχει. Ὅταν ἐλέγαμε τὸ «Συντάσσομαι», δεχθήκαμε βασικᾶ τὸ θέλημά μας, πὺ τὸ εἶχεν αἰχμαλωτίσει ὁ Διάβολος, νὰ ὑποταχθῇ τελείως στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ στρατὸς χωρὶς πειθαρχία καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ πειθαρχία χωρὶς τὸ θέλημα τῆς ἡγεσίας νὰ γίνῃ καὶ θέλημα τῶν στρατιωτῶν. Γιατὶ, μπαίνοντας μέσα στὸν κύκλο τὸν Χριστιανικὸ, δὲν μένεις σὲ κύκλο κοσμικοῦ πανηγυριοῦ μὲ τὸ ἀχαλίνωτο ἀνθρώπινο κτῆνος, ὅπως τὸ ἔχει ὁ Σατανᾶς, ἀλλὰ μὲ τὴ γνῶσι πὺς τὰ παλῆὰ τερτίπια θὰ σταματήσουν καὶ θ' ἀρχίσῃ ἡ σοβαρότης, ἡ ἀξιοπρέπεια, ὁ ἀγὼν πρὸς ἀξιοποίησιν τῆς δωρεᾶς πὺ θὰ πάρῃς. «Συντάσσομαι» εἶπαμε. Καὶ τὸ ἄκουσαν αὐτιά ἀνθρώπων, καὶ Ἁγγέλων. Αὐτὸ τὸ πίστεψε καὶ ὁ Ἱερεὺς πὺ μᾶς κατηχοῦσε. Γι' αὐτὸ ρώτησε καὶ πάλι, νὰ μὴ μείνῃ καμμιὰ ἀμφιβολία: «Συνετάξω τῷ Χριστῷ;» Δὲν εἶναι τυπικὸ ἐρώτημα ὅπως γίνεται στοὺς νεονόμους: «Τὴ θέλεις;» «τὴ θέλω». Ἐχει οὐσίαν καὶ βάθος. Ὁ Ἱερεὺς ἤθελε νὰ βγάλῃ σὰ λειτουργὸς πὺ θὰ μᾶς βάφτιζε τίς προσωπικὲς του εὐθύνες πὺ δὲν εἶναι καὶ μικρές. Ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι νὰ μποῦν στὴ χριστιανικὴ ποίμνη ἄνθρωποι στὴν καρδιά εἰδωλολάτραι καὶ στὸ ὄνομα χριστιανοί. Ἡθελε νὰ μποῦν λογικὲς ὑπάρξεις πὺ θὰ σηκώσουν τὸ σταυρὸ τῶν δογματικῶν καὶ ἠθικῶν ὑποχρεώσεων μέσα στὴ νέα «ἐν Χριστῷ» ζωὴν. Καὶ ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτᾶται τὸ ξεδιάλεγμα μὲ τὴν ἀνάκρισι καὶ τὴν ἐξομολόγησι πὺ θὰ κἀνῃ. Βέβαια, δὲν τὸ πολυπροσέχουν αὐτὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς σήμερα. Ἀρκοῦνται στὴ φαιδρότητα τοῦ «πανηγυριοῦ», στὸ «χαρτζηλικι» πὺ δίνει ὁ νουὸς καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι, Καὶ ἡ δικὴ τους φαιδρότης αὐξομειοῦται ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῶν «τυχηρῶν». Μὰ στὴν παλῆὰ ἐποχὴ γινόταν ὀλόκληρος διαδικασία, ἐξο- νυχιστικὴ ἀνάκρισις, ἐπίμονος καὶ τοῦ βάθους ἔρευνα, προκειμέ-

νου νὰ γίνῃ τὸ βάπτισμα. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἤθη ἐστέκοντο ψηλά καὶ ἡ Χριστιανικὴ Οἰκογένεια ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ ἠθικὴ καθαρότητα καὶ λαμπρότητα. Ἡ Ἐκκλησία, δὲν ἐδέχτο τὸ πλῆθος γιὰ νὰ πυκνώσῃ σὲ ποσότητα τίς τάξεις τῆς με σατανικὴ χολέρα γιὰ ν' ἀρρωστήσῃ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐπρεπε ν' ἀπαγγελθῇ ὁ ὄρκος τοῦ βαπτίζομένου με φόβο καὶ με τρόμο, με συνειδήσιν εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Παρηκολουθεῖτο καὶ ἡ μετέπειτα ζωὴ του καὶ ἐλαμβάνοντο ἀνάλογα μέτρα, ποὺ πραγματικὰ ἐδόξασαν τὴν Ἐκκλησία τῶν πρώτων αἰώνων.

Λοιπόν, εἶπαμε ὁ καθένας μας: «Συνεταξάμην». Αὐτὴ ἡ τόσον ἐπίσημη διαβεβαίωσις δὲν εἶναι ἀπλῆ ἀρραβῶνα, μιὰ κουβέντα σὲ κοσμικὸ πάρτυ ἢ σὲ καροναβαλικὸ χορὸ. Εἶναι ὁμολογία ὅτι πλεόν ἡ καρδιά μας ἐκλινε ὀριστικὰ πρὸς τὸ Χριστό. Πήραμε, λοιπόν, ἐχθρική σιάσι κατὰ τοῦ Διαβόλου, γιατί, ἀπλούστατα, εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ ἔργα του εἶναι ἔργα τοῦ σκότους, ἔργα ποὺ δολοφονοῦν ψυχές ποῦρχονται τώρα νὰ σωθοῦν με τὸ ἅγιο βάπτισμα. «Συντάσσομαι» σημαίνει ἔρχομαι με τὰ νερά σου, με τίς γνώμες σου, συμφωνῶ ἀπολύτως καὶ σὲ ὅλα μαζὶ σου, εἶμαι ὀλοκληρωτικὰ δικός σου καὶ βαδίζω σις γραμμές σου. Τί λές; Αὐτὸ τὸ «συνεταξάμην» ἐδικαιώθηκε στὴν παρεία τῆς ζωῆς σου σὰν μεγάλωσες; Ἡ μήπως διαβολόστελιες τὸν νουν σου ἐπειδὴ σὲ βούτηξε στὴν κλυμβήθρα με τὸ στανιό; Εἶναι φοβερὸ καὶ νὰ τὸ σιεφθῇ κανεὶς πὼς μιὰ τόσο ἐπίσημη διαβεβαίωσις ἔγινε ἓνα μέσον ἀπάτης τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ μπῆ τὸ δαιμόνιον καμουφλαρισμένο στὴν Χριστιανικὴν Οἰκογένεια κοὶ πολὺ περισσότερον μέσα στὸ ἅγιο Βῆμα. Ἡ Ἐκκλησία μας γιὰ νὰ μὴ βαπτίσῃ τὸ Σατανᾶ, λόγος εἶναι, προβαίνει σ' αὐτὴ τὴ διαδικασία ἐκ τῶν προτέρων, με τὸ σκοπὸ ν' ἀναλάβῃ τίς εὐθύνες του κι' αὐτὸς ποὺ βαπτίζεται. Ἄν ἀπατήσῃ τὴν Ἐκκλησία αὐτὸς ποὺ ζητεῖ τὸ Βάπτισμα χωρὶς τὸ φταίξιμο του Ἱερέως, ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡ ἀπάτη θὰ τιμωρηθῇ ἀπὸ τὸ Θεό. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία σ' αὐτὲς τίς περιπτώσεις εἶχε τὸν τρόπο καὶ τὴ δύναμι νὰ ἀποκόπη τοὺς πονηροὺς ποὺ γλύστρησαν ἀνάμεσα τῆς σὰν λύκοι στὰ προβατάκια, σὰ γεράκια μέσα στὰ περιστέρια τῆς. Ἐπάνω σ' αὐτὰ ἐσὺ τί ἔχεις ν' ἀπαντήσης; Ἐδικαίωσες τὸ «συνεταξάμην» ποὺ ἀκοῦς σὰν ἀπάντησι καὶ ὁ ἴδιος ὅταν βαπτίζης τὰ παιδιὰ, ἢ πρὶν γίνῃς Ἱερεὺς, ὑπῆρχε στὴ Χριστιανικὴ σου καρδιά, διχασμός; Μὴ μελαγχολῆς, εἶπα, γιατί αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἀπευθύνεται καὶ στὴ δική μου συνειδήσιν αὐτὴ τὴ στιγμή ποὺ σοῦ γράφω. Ἄκουσε καὶ τὰ παρακάτω τώρα με ὑπομονή.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ X.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

ΠΩΣ ΕΤΙΜΩΡΗΘΗΚΕ ΕΝΑΣ ΒΛΑΣΦΗΜΟΣ

Ἡ Ἡλιούπολη εἶναι μία πολιτεία τῆς Φοινίκης στὴν περιφέρεια τοῦ Λιβάνου. Ἐζοῦσε λοιπὸν ἐκεῖ κάποιος μῦμος ποὺ τὸν ἔλεγαν Γαϊανό, κι’ αὐτὸς κάθε φορὰ ποὺ ἔπαιζε στὸ θέατρο περιγελοῦσε βλάσφημα τὴν ὑπεραγία Θεοτόκο.

Τοῦ παρουσιάσθηκε λοιπὸν κάποτες στὸν ὕπνο του ἡ Θεοτόκος καὶ τοῦ εἶπε.

— Τὶ κακὸ σοῦ ἔκαμα, ποὺ δὲν παύεις νὰ μὲ βλασφημᾷς καὶ νὰ μὲ περιγελᾷς ἐμπρὸς σὲ τόσο πλῆθος;

Αὐτὸς ὅμως, ὅταν ξύπνησε, ὄχι μονάχα δὲν τὸ λόγιασε αὐτὸ καθόλου καὶ δὲν ἐδιορθώθηκε, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐβλασφημοῦσε πολὺ περισσότερο.

Τοῦ ξαναφανερώθηκε λοιπὸν καὶ γιὰ δεύτερη καὶ γιὰ τρίτη φορὰ, καὶ τοῦ ξαναεἶπε τὰ ἴδια, καὶ τὸν ἐνουθετοῦσε.

Μὰ τοῦ κάκου· αὐτὸς δὲν διορθωνότανε καὶ βλασφημοῦσε ἀκόμη πιὸ πολὺ. Ἐνα καταμεσήμερο, λοιπὸν, καθὼς ἦτανε πλαγιασμένος καὶ τὸν εἶχε μισοπάρει ὁ ὕπνος, τοῦ ἐξαναπαρουσιάσθηκε, χωρὶς ὅμως νὰ τοῦ εἰπῇ τίποτε τὴν φορὰ αὐτή. Τοῦ ἐχάραξε μονάχα μὲ τὸ ἅγιο δάκτυλό της καὶ τὰ δυὸ του χέρια καὶ τὰ δυὸ του πόδια γύρω τριγύρω.

Κι’ ὅταν ἐξύπνησεν εὐρέθηκεν μὲ κομμένα καὶ τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του στὸ σημεῖο ποὺ τοῦ τὰ ἐχάραξε καὶ νᾶναι ξαπλωμένος κατάχαμα, παρόμοια σὰν ἓνα κούτσουρο.

Κι’ ὅταν πλέον ὁ συμφοριασμένος ἔπαθε τὸ κακὸ αὐτό, δὲν ἔπαυσε νὰ τὰ ἐξομολογιέται σ’ ὅλο τὸν κόσμον· καὶ δείχνοντας σ’ ὅλους τὴ καντάτιά του, ἐφάνερωνε ποιά πληρωμὴ ἀπόλαψε γιὰ τὶς βλασθήμιες του. Κι’ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τᾶκανε ἀπὸ φιλανθρωπία.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΥΦΛΟΙ

Κάποτε, ἐγὼ καὶ ὁ κύρ Σωφρόνιος ἐπήγαμε στὸ σπίτι τοῦ φιλοσόφου Στεφάνου, γιὰ νὰ μιλήσουμε μαζί του γιὰ διάφορα χρήσιμα πράγματα. Ἦτανε καταμεσήμερο. Ἐκατοικοῦσε δὲ αὐτὸς κοντὰ στὸ ναὸ τῆς ἁγίας Θεοτόκου, πού τὸν ἔκτισε ὁ μακάριος Πατριάρχης Εὐλόγιος καὶ πού ὁ κόσμος τὸν ὀνοματίζει ναὸ τῆς Δωροθέας.

Ὅταν λοιπὸν ἐκτυπήσαμε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ φιλοσόφου αὐτοῦ, ἐπρόβαλεν ἓνα κορίτσι καὶ μᾶς εἶπε·

— Κοιμᾶται· γι' αὐτό, σᾶς παρακαλῶ, νὰ περιμένετε λιγάκι.

Τότε λοιπὸν λέω στὸ κύρ Σωφρόνιο.— Τὸ καλύτερο εἶναι ἀντὶ νὰ περιμένουμε, νὰ πᾶμε στὸ Τετράφυλο καὶ νὰ καθήσωμε ἐκεῖ.

Εἶναι δὲ τὸ Τετράφυλο ἓνας τόπος, πού τὸν ἔχουνε οἱ Ἀλεξανδρινοὶ σὲ μεγάλην ὑπόληψη· γιὰτι λένε, πῶς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, πού εἶναι ὁ κτίστης αὐτῆς τῆς πολιτείας, μετέφερεν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τὰ ὀστᾶ τοῦ προφήτη Ἰερεμία καὶ τὰ ἔθαψε στὸ μέρος αὐτό.

Σὰν ἐφθάσαμε λοιπὸν ἐκεῖ, δὲν εὐρήκαμε κανέναν ἄλλο παρὰ τρεῖς μονάχα τυφλοὺς, γιὰτι, ὅπως εἶπα, ἦτανε μεσημέρι. Ἐπήγαμε λοιπὸν ἤσυχα ἤσυχα κι' ἐκαθήσαμε σωπαίνοντας κοντὰ στοὺς τυφλοὺς, ἔχοντας μαζί μας καὶ τὰ βιβλία μας. Οἱ τυφλοὶ δὲ αὐτοὶ εἶχανε πιάσει κουβέντα μεταξύ τους, κι' ἐρώτησε ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἄλλο·

— Γιὰ πές μου, ἀλήθεια, πῶς τάχασες ἐσὺ τὰ μάτια σου;

Κι' ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε, λέγοντάς του—Ὅταν ἤμουνα μικρότερος ἔκαμα ναύτης. Εἶχαμε λοιπὸν μπαρκαρεὶ ἀπὸ τὴν Ἀφρική· καὶ μεσοπέλαγα μοῦ πόνεσαν τὰ μάτια μου· κι' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε τρόπος γιὰ νὰ τὰ περιποιηθῶ, ἐγέμισαν τὰ μάτια μου ἀπὸ λεύκωμα κι'

ἐστραβώθηκα. Λέει κατόπιν καὶ στὸν ἄλλο—'Ἐσὺ πῶς ἐτυφλώθηκες;

Καὶ αὐτὸς τοῦ ἀποκρίθηκε·

—'Εγὼ ἤμουνα τεχνίτης γυαλᾶς· κι' ἀπὸ τὴν πύρα τῆς φωτιᾶς ἐχτυπήθηκα καὶ τὰ δύο μου τὰ μάτια κι' ἔτρεχαν ὑγρό· κι' ἀπόμεινα τυφλός.

Καὶ τότες ἐρωτήσανε κι' αὐτόν οἱ ἄλλοι— Κι' ἐσὺ πῶς ἐτυφλώθηκες; Κι' αὐτὸς τοὺς ἀποκρίθηκε.

— Θὰ σᾶς πῶ κι' ἐγὼ τὴν πᾶσαν ἀλήθεια. Ὅταν ἤμουνα σὲ μικρότερη ἡλικία, ἐμισοῦσα φοβερὰ τὴ δουλειά κι' εἶχα γίνει ἓνας παραλυμένος. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ βρῶ ἀπὸ πουθενὰ ἄλλοῦ τὴν τροφήν μου ἔκλεβα. Μιὰν ἡμέρα λοιπὸν πού βρισκόμουνα στὸ παζάρι, ὕστερα ἀπὸ ἓνα σωρὸ βρωμοδουλειῆς πού εἶχα κάμει, εἶδα ἓνα πεθαμένο πού τὸν ἐκήδευαν, καὶ πού ἐφοροῦσε ὠραῖα φορέματα. Ἀκολούθησα λοιπὸν ἀπὸ πίσω τὴν κηδεῖα, γιὰ νὰ ἰδῶ πού θὰ τὸν πᾶνε νὰ τὸν θάψουν. Ἐφτάσαν λοιπὸν αὐτοὶ πίσω ἀπὸ τὸν ἄη-Γιάννη κι' κεῖ τὸν ἐνταφίασαν μέσα σ' ἓνα μνήμα, κι' ὕστερα ἔφυγαν.

'Εγὼ λοιπὸν, σὰν εἶδα πῶς ἐφύγανε ὅλοι, ἐμπῆκα μέσα στὸ μνήμα καὶ τὸν ἐγδуса ἀπὸ τὸ καθετὶ πού φοροῦσε, καὶ τὸν ἄφησα μὲ τὸ ὑποκάμισό του μονάχα. Καὶ τὴν ὥρα πού ἤμουνα πλέον ἔτοιμος νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ μνήμα, ἀφοῦ εἶχα πάρει ἓνα σωρὸ πράγματα, τὸ κακό μου φυσικό, μοῦ σφύριξε στὸ νοῦ μου μυστικά— Πάρε καὶ τὸ ὑποκάμισο του. Δὲν βλέπεις πῶς εἶναι πράγμα πού ἔχει ἀξία;

'Εξαναστρόφισα λοιπὸν, ὁ γρουσουζης γιὰ νὰ τὸ πάρω κι' αὐτό. Κι' ὅπως τοῦβγαζα τὸ πουκάμισό του γιὰ νὰ τὸν ἀφήσω ὅπως διόλου γυμνό, ἀνασηκώθηκε ξαφνικά ὁ πεθαμένος ἐμπρός μου κι' ἀπλώνοντας τὰ χέρια του ἐπάνω μου μοῦ κατακρατσούνισε τὸ πρόσωπό μου, καὶ μοῦβγαλε καὶ τὰ δύο μου τὰ μάτια. Τότες ἐγὼ τὰ παράτησα, κατάχαμα ὅλα κι' ἐπετάχθηκα ἔξω ἀπὸ τὸ μνήμα, καταπικραμένος κι' ἀφοῦ διέτρεξα μεγάλο

κίνδυνο. Νὰ λοιπὸν ποὺ σᾶς εἶπα, πῶς ἔγινα κι' ἐγὼ τυφλός.

Μόλις τ' ἀκούσαμε ἐμεῖς αὐτά, ὁ κύρ Σωφρόνιος μοῦ ἔγνεψε, κι' ἐξεμακρύνναμεν ἀπὸ κοντά τους· καὶ μοῦ εἶπε.

—Πραγματικά, ἀββᾶ μου, δὲν μᾶς χρειάζεται για σήμερα τίποτες ἄλλο. Γιατὶ ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀκούσαμε ἐπήραμε πολὺ μεγάλη ὠφέλεια..

Καὶ γι' αὐτό, ἐπειδὴ ἐμεῖς ὠφεληθήκαμε πολὺ, τὰ γράφομε κι' ὅλα, γιὰ νὰ ὠφεληθῆτε καὶ σεῖς ποὺ θὰ τὰ διαβάσετε. Γιατὶ νὰ τὸ ξέρετε, πῶς κανένας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κάνουν τὸ κακὸ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὴ δὲ τὴν ἱστορία τὴν ἄκουσα ἐγὼ ὁ ἴδιος, μὲ τ' αὐτιά μου, ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν παθό.

ΠΩΣ ΣΥΝΗΛΘΕΝ ΕΝΑΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΣ

“Ὅταν ἐπήγαμε στὴν Σελεύκεια ποὺ βρίσκεται κοντὰ στὴν Ἀντιόχεια, συναγροικηθήκαμε μὲ τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο, ποὺ ἦτανε Δεσπότης στὴν πολιτεία αὐτή. Κι' αὐτὸς μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε:

—“Ὅταν ἐζοῦσε ἀκόμη ὁ μακαρίτης ὁ Διονύσιος, ποὺ ἦτανε πρὶν ἀπὸ μένα, Δεσπότης στὴν πόλῃ αὐτή, συνέβηκεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Κατοικοῦσε ἐδῶ κάποιος, ποὺ καταγινότανε μὲ τὸ ἐμπόριο καὶ ἦτανε καὶ πλούσιος πολὺ, καὶ εἶχε καὶ μεγάλη εὐσέβεια. Ἦτανε ὅμως αἰρετικὸς, κι' ἀκολουθοῦσε αὐτὰ ποὺ ἐπρέσβευεν ὁ Σεβῆρος. Εἶχε δὲ κι' ἕναν ὑπάλλληλο τῆς ἐμπιστοσύνης του, ποὺ αὐτὸς ὅμως ἀκολουθοῦσε πιστὰ τὴν ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ μας Ἐκκλησία.

Ὁ μπιστικὸς του λοιπὸν αὐτὸς ἐπῆρεν, ὅπως εἶναι τὸ ἔθιμο τοῦ τόπου, ἀντίδωρο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τὴν ἁγία Πέμπτη. Τῷ βαλε λοιπὸν σ' ἕνα μικρὸ κλειστὸ καλάθκι καὶ τὸ κλείδωσε μέσα στὸ συρτάρι του.

Συνέβηκεν ὅμως, ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸ Πάσχα, νὰ

φύγη και να ταξιδέψη για την Πόλη, πού τον έστειλε για πραγμάτιες του έμπορίου του τ' άφεντικό του. Έξέχασε λοιπόν και άφισε τὸ άγιον αντίδωρο μέσα στο συρτάρι του, πού τὸ κλειδί του, φεύγοντας, τὸ παρέδωσε στὸν προϊστάμενό του.

Μιάν μέρα λοιπόν άνοιγοντας αὐτὸς τὸ συρτάρι, εἶδε πῶς ἦτανε φυλαγμένο μέσα σ' αὐτὸ τὸ άγιον αντίδωρο. Έστενοχωρέθηκε πολὺ γι' αὐτό, κι' εὐρέθηκε και σέ πολὺ δύσκολη θέση, μὴ ξέροντας τι νὰ τὸ κάνη. Γιατί αὐτὸς, σάν αἱρετικός βέβαια πού ἦτανε, δὲν έπαραδεχότανε νὰ τὸ πάρη. Γιατί τὸ αντίδωρο εκείνο ἦτανε ἀπὸ τῆ θεία λειτουργία τῆς Καθολικῆς μας Έκκλησίας, κι' αὐτὸς ἦτανε αἱρετικός και ὀπαδὸς τοῦ Σεβήρου.

Τ' άφῆκε λοιπόν, ὅπως ἦτανε κλεισμένο, μέσα στο συρτάρι, με τῆ λόγιαση πῶς σέ λίγο θά γυρίση ὁ μπιστικός του και θά τὸ χρησιμοποιοῦσῃ εκείνος.

Σάν εἴφθασε ὅμως πάλιν ἡ μεγάλη Πέμπτη κι' εκείνος δὲν εἶχε ακόμη γυρίσει, εσκέφθηκε νὰ τὸ ρίξῃ στῆ φωτιά και νὰ τὸ κάψῃ για νὰ μὴ μείνῃ εκεί και για δεύτερη χρονιά.

Άνοιγοντας λοιπόν τὸ συρτάρι εἶδε, πῶς ὅλες οἱ άγιες μερίδες εἶχανε βγάλει φύτρο κι' άστάχυ. Έκατασάστισε λοιπόν και τὸν έπιασε φόβος και τρόμος στο παράξενον αὐτὸ αντίκρυσμα.

Έπῆρε τὸ λοιπόν, με εὐλάβεια, ὅλες τῖς άγιες μερίδες και μαζί μ' ὅλη τῆ φαμίλια του ετράβηξε πρὸς τῆν άγία Έκκλησία και για νὰ ιδῆ τὸ Δεσπότη, τὸν μακάριο Διονύσιο. Και σ' ὄλο τὸ δρόμο εἴψαλλε ἀδιάκοπα «Κύριε Έλέησον».

Κι' ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτό, έπίστεψαν πολλοί κι' εἴξανα γύρισαν πάλι στῆ άγία μας Καθολική και Άποστολική Έκκλησία.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ

Ἡ πίστις στήν Ἑλληνοχριστιανική μας παράδοσι εἶναι κάτι τὸ ἰδιαιτερόν γνώρισμα τῆς ἀθάνατης Φυλῆς μας. Πιστεῖτομε βαθεῖα, ἀκλόνητα. Γι' αὐτὸ καὶ ζοῦμε μέχρι σήμερα μέσα σὲ μιὰ τρισένδοξο Ἱστορία νικῶν καὶ θριάμβων, ἔστω κι' ἂν πολλοὶ θεληματικὰ τυφλοὶ, δὲν θέλουν ν' ἀναγνωρίζουν πάντοτε τὴν ἀνυπέβλητη ἠθική μας δύναμι, τὴν ἀξία μας. Κι' αὐτὸς εἶναι ἕνας λόγος σοβαρὸς, πού, κάθε φορὰ, ἀπὸ φίλους καὶ ἐχθροὺς ἢ καὶ ἀπὸ ἐσωτερικὲς ἀκόμη, ἀλλὰ ξενοκίνητες καὶ καταχθόνιες δυνάμεις, ἀντιμετωπίζομε καὶ δοκιμάζομε πολλὰ θλιβερά. Ἀλλὰ δὲν ἤμπορεῖ τίποτε νὰ μᾶς κἀνῃ νὰ καμφοῦμε. Δὲν σκέτεται ἰκανὸ τίποτε νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο πὸν ἐπιδιώκομε, ν' ἀλλάξομε δηλ. γραμμὴ. Μᾶς φλογίζει πάντοτε ὁ πόθος νὰ διατηρήσωμε ἀκεραία τὴν Ἑλληνοχριστιανική μας παράδοσι. Κι' ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἀπὸ φόβο ἢ δειλία λιποτακτοῦν, ἀπ' τὴν ἱερὴ πατάταξι—ὅπως πολλὲς φορὲς παρατηρήθηκε—ἡ μεγάλη Σώτειρά τοῦ Ἔθνους μας, ἡ Ἐκκλησία μας, πιστὴ θεματοφύλακας τῶν ἐθνικῶν μας ἰδεωδῶν, ὄχι ἀπλῶς παραμένει μόνῃ στὸν ἱερό ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ ἀναλαμβάνει ὑπεύθυνα τὴν διεξαγωγὴ αὐτοῦ.

Αἰσθανόμασθε μεγάλη ὑπερηφάνεια γιὰ τὴν ἁγία μας Ἐκκλησία. Χιλιάδες τώρα χρόνια θριαμβοῦει σ' ὅλους τοὺς τομεῖς, παρὰ τὶς λυσσαλέες ἐναντίον της καὶ τοῦ ἔθνοςωτηρίου της ἔργου ἀντιδράσεις. Παρ' ὅλες δὲ τὶς πικρῖες, πὸν δοκιμάζει ἀπ' τὴν ἀχαρακτήριστη συμπεριφορὰ ὠρισμένων ὑποούλων καὶ ἀσπόνδων ἐχθρῶν της, ἀλύγιστη βადίζει πάντοτε μπροστὰ καὶ συνεχίζει τὴν πρωτοπορείαν Της, τὴν ὥραϊαν Της ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν, τοὺς μεγάλους καὶ ἱεροὺς Της ἀγῶνας. Δὲν ἔχει δὲ καμμιά σημασία ἂν ἕνα μέρος ἀπ' τὰ στελέχη, πὸν διαθέτει σήμερα, δὲν ἔχουν μεγάλες μορφωτικὲς δυνάμεις. Γιατὶ τὰ διακρίνει ἡ καλὴ θέλησις. Ἐχουν ἀφάνταστη ἀγωνιστικὴ διάθεσι. Ἡ καρδιά τους εἶναι πάντα φλογισμένη. Κι' ἡ αὐτοθυσιὰ τους ξεπερνᾷ ὅλα τὰ δυνατὰ ὄρια.

Ἐνας τέτοιος Κληρικὸς Της, ἀνάμεσα σὲ τόσους ἄλλους, εἶναι καὶ ὁ Ἱερεὺς Γρηγόριος Νάτσιος, στήν μνήμη τοῦ ὁποίου ἀφιερώνονται οἱ λίγες αὐτὲς γραμμές.

*

Ὁ Ἱερεὺς Γρηγόριος Κ. Νάτσιος γεννήθηκε στὸ Ριζοβούνιον τῆς Πρεβέζης, στίς 10 Ὀκτωβρίου 1901. Ἡ πολυμελὴς οἰκογένειά του διεκρίνετο γιὰ τὴν προσήλωσί της στὰ χριστιανικὰ καὶ

ἔθνικὰ ἰδεώδη. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ θερμονοργὸ περιβάλλον ὁ Γρηγόριος ἔλαβε σπουδαίαν ἀνατροφὴν.

Τὰ παιδικὰ του χρόνια χαρακτηρίζει ἡ μεγάλη του ἐπιμέλεια στὸ Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ του, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφοσίωσις του στὴν Ἐκκλησίᾳ. Ποτὲ δὲν ἔλειψε ἀπ' αὐτὴν. Ἦταν πιστὸς ἀκόλουθος τοῦ Ἐφημερίου, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε δεξί του χέρι. Ζητοῦσε ὁ μικρὸς Γρηγόριος πάντοτε τὶς συμβουλές του. Κι' ἐμαθήτευσεν κοντὰ του σ' ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά. Ἔτσι ἀγάπησεν ὁλόθερμα τὴν Ἐκκλησίᾳ.

Γι' αὐτὸ πολὺ λυπήθηκε, πὺν δὲν τοῦ ἐπέτρεπε ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς οἰκογενείας του νὰ ἀκολουθήσῃ εὐρύτερες σπουδές. Πάντως, ἀσχολούμενος μὲ τὴ γεωργία, δὲν ξεχνοῦσε ποτὲ τὸν Θεόν, τὴν Ἐκκλησίᾳ. Ἀγαποῦσε μάλιστα νὰ διαβάξῃ διάφορα χριστιανικὰ βιβλία. Κι' ἔτσι καλλιεργοῦσε συνέχεια τὸν ἐσωτερικὸν του κόσμον, μὲ τὸ ἀποτέλεσμα νᾶναι μέσα στὸ χωριὸν του τύπος καὶ ὑπογραμμὸς σ' ὅλη γενικὰ τὴν συναναστροφὴν του, ὥστε ὄχι μόνον δὲν ἐλύπησεν ποτὲ τὸν κανένα, ἀλλ' ἀντιθέτως ἦταν σ' ὅλους εὐεργετικὸς καὶ ἀξιαγάπητος.

*

Τὸ 1927, σὲ ἡλικία 26 ἐτῶν, ἐξέφρασε τὸν πόθον του νὰ γίνῃ

Ἱερεὺς στὸν τότε Μητροπολίτη Νικοπόλεως Ἰωακείμ Β' Βαλασιάδη, ὁ ὁποῖος ἐξετίμησε τὴν ἠθικὴν του ἀξία, τὸν ἐπαινετὸν κατὰ πάντα ζῆλό του καὶ τὴν μεγάλην του εὐλάβειαν καὶ τὸν ἐχειροτόνησε Διάκονον καὶ Ἱερέα.

Ὡς ἐφημέριος ὑπηρέτησε, μὲ ἀπόλυτη εὐσυνειδησία, σὺς ἐνορίες, Γυμνοτόπον, ἐπὶ πέντε χρόνια, Παντανάσσης, ἐπὶ ἓνα ἔτος, καὶ Ριζοβουνίου, μία ὁλόκληρη δωδεκαετία. Παντοῦ τ' ὄνομά του ἦταν ξακουστό. Προκαλοῦσε τὸ γενικὸ σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὅλων. Γιατὶ ἦταν φωτισμένος Κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας. Κι' ἄφηε τὸ παράδειγμά του, ἰδιαίτερα, τὰ διδάσκη γύρω του. Ἄστραφτε ἀγάπη καὶ καλωσύνη. Ἄσκοῦσε τὴν φιλανθρωπίαν, ὅσον ἤμποροῦσε. Τὸ σπῆτι του ἦταν ἓνα φιλανθρωπικὸ ἄστυλ γιὰ ὅλους· καὶ μάλιστα γιὰ τοὺς πονεμένους τῆς ζωῆς, πὸν εὐρισκαν κάθε ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν. Ἐτσι ἔγινε ἀξιαγάπητος Δευίτης, πὸν ἔδειχνε περὶτρανα μ' ὅλην αὐτὴν τὴν ζωὴν του, ὅτι εἶχε γεννηθῆ γιὰ τὴν τιμὴν καὶ αὐτὸς τὸ τιμημένο ράσο τοῦ Ἑλλήνος Κληρικοῦ.

*

Ἀπ' τὸ 1933, πὸν μετατέθηκε στὴν ἐνορίαν τοῦ χωριῦ του, τὸ Ριζοβούνιον, ἡ δρασὶς του ἔγινε σπουδαιότερη· καὶ πῆρε πῶς συγκεκριμένα τὴ μορφὴ τοῦ ἐθνικορησκευτικοῦ ἀγῶνος.

Εἶχε παρουσιασθῆ σὺν τῷ χωριῷ του τὸ μίasma τοῦ κομμουνισμοῦ. Ποιὸς ἦταν ἱκανὸς νὰ δῆ, κάτω ἀπ' τὰ παχειὰ λόγια, τὰ συγκινητικὰ συνθήματα καὶ τίς ὠραίας ὑποσχέσεις, πὸν ἔδιναν οἱ «καθοδηγητῆς» του, τὸ φεβερὸ κίνδυνον; Ἀλλὰ καὶ ποιὸς εἶχε τὴν δύναμιν ν' ἀντισταθῆ· ν' ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ν' ἀνατρέψῃ τὸ ὀλοσκοτεινὸν ἔργον τῶν καταχθονίων αὐτῶν ἀνθρώπων; Κανεὶς δὲν εἶχε τὴν ἰσχύιν. Τὸ ἀνάστημά του ἔφωσε μόνον ὁ Ἱερεὺς Γρηγόριος Νάτσιος. Αὐτὸς μόνος ἐγνώριζε ἐκεῖνον πὸν παραγγέλλει ἡ Ἁγία Γραφή: «Μὴ ἀποβάλητε τὴν παρηγορίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην» (Ἐβρ. ι', 35). Καὶ δὲν ἐσταμάτησε ἔστω καὶ μὲ τὰ λίγα γράμματά του, ἀλλὰ μὲ τὴν πείραν, τὴν φρόνησιν, τὴν φλόγα τῆς ψυχῆς του— νὰ συμβουλεύῃ τοὺς Χριστιανούς του, στὴν Ἐκκλησίαν, στοὺς δρόμους, στὰ σπίτια των, στοὺς ἀγρούς, παντοῦ καὶ πάποτε. «Ψεύτικα εἶναι ὅλα τὰ κηρύγματα τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τῶν ἀντιχριστῶν», ἔλεγε. Ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μοναδική, πὸν ἤμπορεῖ καὶ χαρίζει ἀφθονα εὐτυχία, χαρὰ καὶ εἰρήνη. Κι' αὐτὴ μόνη ἀνακουφίζει τοὺς πονεμένους· καὶ συμπονεῖ καὶ βοηθεῖ τοὺς ἀδικουμένους. Ἀγαπᾶτε

γι' αὐτὸ τὸν Χριστό. Σέβεσθε τὴν Ἐκκλησίαν. Δείχτε ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην στὴν ὁμορφὴ πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα».

*

Μὲ αὐτὰ δὲ τ' ἀπέριττα κηρύγματά του πολλοὺς ἀπέτρεψε ἀπὸ τὸν ἐπικίδυνο κατήφορο· καὶ ἄλλους παρασυρομένους στὸν κομμουνισμό ἐπαρέφερε στὸν ἴσιο δρόμο.

Φυσικὸν ὅμως ἦταν, ὅστερα ἀπ' τὴν ἀξιοθαύμαστη αὐτῆ δρᾶσιν καὶ συμπεριφορὰ του, νὰ κινήθῃ ἡ ἀγανάκτησις ὄλων τῶν φανατικῶν κομμουνιστῶν. Τὸν ὑπέβλεπαν διαρκῶς, χωρὶς ὅμως νὰ τολμοῦν νὰ τὸν θίξουν. Περίμεναν τὴν ἐσκαιρίαν.

Ἔτσι ἔφθασαν τὰ δύσκολα χρόνια τῆς κατοχῆς. Ὁ πατὴρ Γρηγόριος Νάτσιος, πῶς πολὺ τώρα, ἀγρυπνοῦσε γιὰ τοὺς Χριστιανούς του. Τὸ 1941 κατῶρθωσεν' ἀπομακρόνῃ ἤρεμα τὰ ἰταλικὰ στρατεύματα, πὸς ἦλθαν γιὰ ἀντίποινα στὴν περιοχὴ Θεσπρωτικοῦ Ριζοβουνίου, μὲ σκοπὸ λεηλασίας καὶ καταστροφῆς. Ἀπὸ δὲ τὸ 1943 ἐντάχθηκε ἐπίσημα στὶς ἐθνικὰς ἀντιστάσεις τοῦ ΕΛΕΣ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ν. Ζέρβαν, ὅπου προσέφερεν ὡς ὑπαρχηγὸς ἀξιόλογες ὑπηρεσίες. Ἄλλ' οἱ κομμουνισταὶ εἶχαν τότε ἀποθρασυνθῆ. Πῦρ καὶ μανία ἦταν κατὰ τοῦ σθεναροῦ ἀγωνιστοῦ Ἱερῆος Γρηγορίου Νατσίου, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν περιφρονητικὰ «ἀρχιφασίσταν». Καί, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944 τὸν συλλαμβάνουν οἱ ἐλασίτες μέσα στὴν ἐνορία του, μαζί μὲ ἄλλους τριάντα ὁμήρους. Μὲ ὕβρεις καὶ σπρωξιὰς τοὺς ὠδήγησαν στὸ Νταλαμάνι τῶν Δερβιζάνων, ὅπου τὴν νύκτα τῆς 24 πρὸς 25 Ἰανουαρίου 1945 ἐξετέλεσαν σκληρὰ τοὺς κρατούμενους· τελευταῖον δὲ τὸν Ἱερέα Γρηγόριον, γιὰ νὰ τοῦ καταστήσουν πῶς φορικτὸ τὸ μαρτύριό του, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ τὸν βασανίσουν ἀνελέητα, ὥστε νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἐκδικητικὴν τοὺς ἱκανοποίησιν. Πράγματι τὸ μαρτύριό του ἦταν πολὺ ὀδυνηρὸ. Πρῶτα ἔβαλαν φωτιὰ κ' ἔκαψαν τὰ γένεα του. Κατόπιν ἔκοψαν τὴ μύτη καὶ τ' αὐτιά του. Ἐπειτα τοῦ ἔβγαλαν μὲ τὸ μαχαῖρι τὰ μάτια του. Μετὰ ἐβόθισαν μαχαῖρι φονικὸ, δέκα φορές, σὲ διάφορα μέρη τοῦ σώματός του. Καὶ τελευταῖα τὸν ἀποτελείωσαν μὲ τὸ περιστροφο! Σ' αὐτὴ τὴν ἀθλία καὶ ἀστάσι τὸν βρῆκαν ριγμένον μέσα σὲ μιὰ ἄγρια σπηλιά, ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους τριάντα μάρτυρας τοῦ Ἔθνους μας, ὅστερα ἀπὸ εἴκοσι μέρες, ἀκριβῶς τότε, πὸς ἔγινε τὸ σύμφωνο τῆς Βάρκιζας. Τὸ λείψανόν του τὸ μετέφεραν στὴν ἐνορία του. Τὸν ἐκίδευσαν ἀνάμεσα σὲ δάκρυα καὶ θρήνους. Πολλοὶ δὲ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κατοίκους τοῦ Ριζοβουνίου, πού ἦταν φιλικὰ προσκείμενοι στὴν ἀπάνθρωπη κομμουνιστικὴ κοσμοθεωρία, τὴν ἐγκατέλειψαν ὀριστικά.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΚΑΝΙΑΣ

Ἡ διαπίστωσις τῆς βασκανίας εἶναι ἂν μὴ ἀδύνατος, πάντως δυσχερεστάτη.

Στοιχειώδης λογικὴ σκέψις καὶ φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ εἴμεθα ἐπιφυλακτικοί. Δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι πάντοτε, ὅτι ἐὰν τυχὸν κακὸν παρουσιασθῇ εἰς ἄτομον ἢ ἀντικείμενον, εἶναι προῖον τῆς βασκανίας. Ποῖος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι εὐρίσκόμεθα ἐνώπιον βασκανίας; Μήπως ἡ ζημία, ἡ βλάβη, ἡ ἀδιαθεσία, τὸ κακὸν γενικῶς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προέρχεται ἐκ φυσικῶν ὅπως αἰτίων, ἀγνώστων εἰς ἡμᾶς ἴσως δὲ καὶ εἰς τοὺς εἰδικοὺς ἐπιστήμονας ἀκόμη; Διατὶ δὲ ἀβασανίστως σπεύδομεν νὰ ἀποδώσωμεν τὸ κακὸν αὐτὸ εἰς τὴν βασκανίαν καὶ νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν ἄμεσον αὐτοῦ θεραπείαν; Διατὶ παραγνωρίζομεν ἢ θέλομεν νὰ ἀγνοῶμεν τὸ διάχυτον εἰς τὸν κόσμον ὅλον φυσικὸν κακόν, τὸ ὁποῖον εἶναι γεγονός ὅτι παρήχθη μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τιμωρίαν ἀλλὰ καὶ παιδαγωγίην ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων;

Ἐὰν ἐπιχειρῶμεν, ἔστω καὶ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς βασκανίας, νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸ κακόν, δὲν ἀνθιστάμεθα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ θεωρήσωμεν ἀπαράδεκτον τὸ φυσικὸν κακόν, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις δύναται νὰ

Ἔτσι ὁ Ἱερὸς Γρηγόριος Νάτσιος, καὶ μετὰ τὸν τραγικὸν του θάνατον, τὸν ὁποῖον σὲ ἡλικία 44 ἐτῶν ὑπέμεινε καρτερικά, ἔγινε εὐεργετικὸς. Καὶ τ' ὀλοφώτεινο παράδειγμά του ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ διδάσκη.

*

Κι' ἡ ἱστορία συνεχίζεται!.. Ἄλλ' ἢ Ἐκκλησία μας πάντοτε μένει ὁ πιὸ ἀγρυπνὸς γρηγορός. Ἀγωνίζεται ἐπάνω στὶς ἐπάλξεις ἡρωϊκά. Διαβλέπει τὸν κίνδυνον, ποὺ διατρέχει ἡ Ἐλληνοχριστιανικὴ μας Παράδοσις, ἡ ἀθάνατη Πατρίδα μας· καὶ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς Τῆς κατανόησι καὶ συμπαραστάσι στὸν Ἱερὸ καὶ ἀδιάκοπο ἀγῶνά Της. Διατὶ ἔτσι θὰ συνεχίζεται ἐπάξια ἡ ὀλόλαμπρη Ἱστορία μας. Καὶ θ' ἀναδεικνύονται οἱ ἅγιοι ἀγωνιστές, τὰ τίμια παιδιὰ Της· καὶ θὰ δοξάζονται κάτω ἀπ' τὴν εὐλογία καὶ τὴς εὐχῆς τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Ἄρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

μετατραπῆ εἰς ἀγαθὸν διὰ τῆς Χριστιανικῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτοῦ;
Ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ περίπτωσις τῆς βασκανίας.
Ἐὰν δὲ εἶναι θρησκευτικῶς ἐπιβεβλημένον καὶ ἐκκλησιαστικῶς
διατεταγμένον εἰς περιπτώσεις τινὰς κακοῦ, εἴτε βιολογικοῦ εἴτε
ψυχοφυσικοῦ, νὰ καταφεύγωμεν καὶ εἰς τὴν Θεῖαν Χάριν, ὁ-
μοίως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς βασκανίας πρέπει νὰ προστρέ-
χωμεν εἰς τὴν κραταίαν Θεῖαν ἀντίληψιν.

Δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ βασκανία προκαλεῖται μὲ
τὴν συνεργίαν τοῦ διαβόλου, ἡ στοργικὴ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία
μᾶς παρέχει ἄφθονα μέσα καὶ νὰ ἀποτρέψωμεν καὶ νὰ θεραπεύσω-
μεν τὴν βασκανίαν.

Πνευματικὰ εἶναι τὰ προφυλακτικὰ καὶ πολεμικὰ αὐτὰ μέσα
καὶ ὄπλα, ἐφ' ὅσον καὶ ὁ πρόξενος τοῦ κακοῦ αὐτοῦ εἶναι πνεῦμα,
ὁ διάβολος· «οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς
τὰς Ἀρχάς.. πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας» (Ἐφεσ. στ', 12)

Εἶναι τὸ ὑπέρτιμον ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος, τοῦ Θεοῦ καὶ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὁποίου ἡ χάρις ἀκτινοβολοῦ-
σα φανεύει ὅλα τὰ μικρόβια τοῦ κακοῦ τοῦ δαίμονος. Τὸ σημεῖον
τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὸ ὁποῖον φρίττουν καὶ τρέμουν οἱ δαίμονες,
ἡ ἐπίκλησις τῆς προστασίας τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τοῦ Τιμίου
Προδρόμου καὶ ὅλης τῆς Ἱερᾶς χορείας τῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας
μας καὶ ἰδιαίτερος ἡ ἐπίκλησις τῶν Ἀγίων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι
ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον ἐπέδειξαν δύναμιν καταστροφῆς τῶν δαι-
μονικῶν ἔργων, ὅπως ὁ Ὁσιος Μέγας Ἀντώνιος, ὁ Ἅγιος
Ἱερομάρτυς Χαράλαμπος, ὁ Ἅγιος Σπυρίδων, ὁ Ἅγιος Νικόλαος,
ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς καὶ ἄλλοι θεῖοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ Χρι-
στανικοῦ Παραδείσου.

Τὰ μέσα ταῦτα δύναται κάθε πιστὸς χριστιανὸς νὰ χρησιμο-
ποιῇ καὶ διὰ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του καὶ διὰ τοὺς ἄλλους.

Εὐλαβεστάτη εἶναι ἡ συνήθεια, ἡ μητέρα ἢ ὁ πατέρας νὰ κάμνη
τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ τέκνου των διὰ νὰ προφυ-
λαχθῇ τοῦτο ἀπὸ τῆς βασκανίας, ἢ ἡ ἀνάρτησις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ
Σταυροῦ, οὐχὶ ὡς διακοσμητικοῦ ἀλλ' ὡς σωστικοῦ καὶ προφυλα-
κτικοῦ στοιχείου, ἢ ἐτέρου ἱεροῦ ἀντικειμένου τῆς πίστεώς μας,
ὡς Τιμίου Εὐλοῦ, εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, τεμαχίου ἐκ τοῦ λευκοῦ
χιτῶνος τοῦ Ἀρχιερέως τῆς ἑορτῆς τῶν ἐγκαινίων Ἱεροῦ τινος
Ναοῦ, τεμαχίου λειψάνου Ἀγίου καὶ ὅσων ἄλλων θὰ εὔρη ἢ ἀκραιφ-
νῆς καὶ ἀκριβῆς εὐλάβεια καὶ πίστις τοῦ χριστιανοῦ μετὰ τοῦ
προσῆκοντος ἱεροῦ δέους.

Τὰ ἱερά, ὁμῶς, αὐτὰ προφυλακτικὰ μέσα κατὰ τῆς Βασκανίας

πρέπει νά εἶναι ἀπηλλαγμένα πάσης θρησκοληψίας, δεισιδαιμονισμοῦ καί ἀποκρυφισμοῦ.

Ἡ Ἀγία ἡμῶν Θρησκεία εἶναι ἡ μόνη διαυγής, καθαρὰ καί ἀληθῆς Θρησκεία. Οὐδέν τὸ μυστικὸν καί ἀπόκρυφον ἔχει. Ἡ διδασκαλία τῆς κηρύσσεται πανταχοῦ καί δι' ὅλων τῶν μέσων διαδίδεται, ὥστε οὐδὲ κἄν ὑπόνοια ἀποκρυφισμοῦ πρέπει ἢ εἶναι δυνατὸν νά ἀποδοθῇ εἰς Αὐτήν.

Καί, ὅμως, ἡ ἀμάθεια, ἡ παχυλὴ ἄγνοια εἰσῆγαγον, εἰς τὸν Χριστιανισμὸν δεισιδαιμονικά στοιχεῖα, εἰδωλολατρικά ἤθη, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον γίνονται ἀφορμὴ παρερμηγείας καί δυσφημήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καί προξενοῦν αἰώνιον ψυχικὸν ὄλεθρον εἰς τοὺς εἰσάγοντας καί ἀποδεχομένους αὐτά.

Εἶναι δὲ ἀτυχῶς οὐχὶ ὀλίγοι αἱ δεισιδαιμονίαι αὐταί, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν θά ἐκταθῶμεν ἐνταῦθα, περιοριζόμενοι σχετικῶς εἰς τὸ θέμα μας, τὴν βασκανίαν.

Αἱ δεισιδαιμονίαι αὐταί εἶναι κληροδοτήματα τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου. Μυστικαὶ ἐπικλήσεις ἀκατανόητοι, χειρονομίαι μαντικάι, ἀντικείμενα ὑποπτα καί ἀπαίσια χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα παρὰ τῶν ἀμαθῶν.

Διὰ νά ἔλθωμεν εἰς σχετικῶς ἐγγυτέραν ἐποχὴν, ἀναφερόμεθα εἰς τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ συγχρωτισμὸς μετὰ τῶν Μωαμεθανῶν ἀφῆκε βαθύτατα τὰ ἔγνη, κληροδοτήσας ἱκανὰ στοιχεῖα μαγικῆς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ὑπόδουλον λαόν. Δὲν ἔχει δὲ σημασίαν τὸ ὅτι σήμερον διεκόπη καὶ ἀνάμνησις τῆς προελεύσεως τῶν μαγικῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων παρὰ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Ἡ συγκριτικὴ Λαογραφία διαπιστώνει αὐτὸ τὸ γεγονός.

Ὑπάρχουν ὄντως γραϊδιὰ τινὰ ξένα ὡς πρὸς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν ἢ χριστιανὰ μὲν ἀλλ' ἐν πλάνῃ οἰκτρᾷ εὐρισκόμενα, τὰ ὁποῖα γίνονται ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως ὄργανα τοῦ Σατανᾶ καὶ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀφέλειαν, ἀνοησίαν ἀλλὰ καὶ τὸν πόνον τινῶν Χριστιανῶν, γραϊδιὰ τινὰ, τὰ ὁποῖα ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν δῆθεν τὸ πρὸνόμιον, τὰ χάρισμα νά χρησιμοποιοῦν μέσα πρὸς ἀπόκρουσιν δῆθεν τῆς Βασκανίας. Χρησιμοποιοῦν, εἶναι ἀληθές, καὶ τὰ ἱερὰ Σύμβολα καὶ ἀντικείμενα τῆς ἀνομιήτου ἡμῶν πίστεως, ἐκφράσεις εὐλαβείας, ὥστε νά πλανοῦν, δυνάμεθα νά εἴπωμεν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς. Δι' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν εὐστοχώτατα ἐκφράζεται ὁ Θεῖος Παῦλος «οὐ θαυμαστόν, αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός» (Β' Κορινθ. ια' 14).

Ἴδου τί σχετικῶς λέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «οὐ περίπτα δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὧδας αὐτῶν περιάγεις, γραϊδιὰ μεθύοντα καὶ

παραπαίοντα εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσάγων καὶ οὐκ αἰσχύνῃ οὐδ' ἐρυθριάς... Καὶ τὸ χαλεπώτερον τῆς ἀπάτης, ὅταν καὶ παραινόμενος ταῦτα μὴ ποιῶν, δοκῶν ἀπολογεῖσθαι, φῆς, χριστιανὴ ἐστὶν ἡ γυνὴ ἢ ταῦτα ἐπάδουσα καὶ οὐδὲν ἕτερον φθέγγεται ἢ τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα. Δια τοῦτο μὲν οὖν αὐτὴν μάλιστα μισῶ καὶ ἀποστρέφομαι ὅτι τοῦ Θεοῦ τῷ ὀνόματι κατακέχρηται, ὅτι, λέγουσα χριστιανὴ εἶναι τὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιδείκνυται· καὶ γὰρ οἱ δαίμονες τῷ τοῦ Θεοῦ ὀνόματι ἐφθέγγοντο, ἀλλ' ἦσαν δαίμονες».

Ἀνεφέραμεν τινὰ «περιάπτα». Ἐνταῦθα παραθέτομεν δύο μόνον ἐκ τῶν πλέον συνήθων, ἐρμηνεύομεν δὲ αὐτὰ ἀπλῶς χάριν περιεργείας, δεδομένου ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ ἔννοια τῶν περιάπτων ἐλησμονήθη καὶ παρέμειναν μόνον αὐτὰ ταῦτα χωρὶς καὶ οἱ χρησιμοποιοῦντες αὐτὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξηγήσουν αὐτὰ ὅπωςδὴποτε ἐπαρκῶς.

α) Κρεμοῦν, ὡς γνωστόν, σκάρδον ἐπὶ τοῦ παιδίου. Κατὰ τὴν ταπεινὴν μας γνώμην τὸ πρᾶγμα ἐρμηνεύεται ὡς ἐξῆς: Προϋπόθεσις τῆς βασκανίας εἶναι ὁμολογουμένως ὁ φθόνος. Τὸ σκάρδον μυρίζει ἀποκρουστικῶς ἄσχημα. Ἡ μυρωδιά αὐτοῦ περιβάλλει, τρόπον τινά, τὸ παιδίον, καθιστᾷ αὐτὸ ἀποκρουστικὸν καὶ ἀποτρέπει τὸν κίνδυνον τοῦ φθόνου καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κακὸν τῆς Βασκανίας.

β) Πτύουν τὸ παιδίον. Διὰ νὰ ἀντιδράσῃ ὁ ἄνθρωπος κατὰ τοῦ πάθους τοῦ φθόνου, ὁ ὁποῖος ἴσως ἀσυνειδήτως δημιουργηθῇ εἰς αὐτόν, πτύει αὐτό, διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὸ παιδίον εἶναι ἄξιον περιφρονήσεως, ἀποκρουστικόν, οὐδὲν τὸ ὠραῖον καὶ εὐμορφον, δῆθεν, ἔχει καὶ οὕτω δὲν ἔχει τὴν προϋπόθεσιν τοῦ φθόνου καὶ ἐξ αὐτοῦ τῆς Βασκανίας.

Ἡ ἀνωτέρω ἐρμηνεία ὡς καὶ ἡ χρῆσις τῶν περιάπτων αὐτῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἀκίνδυνα ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως. Εἶναι ἀπλῶς σύμβολα ἀποκρούσεως τοῦ φθόνου, τοῦ αἰτίου τῆς Βασκανίας. Καλόν, ὅμως, εἶναι καὶ ταῦτα νὰ ἐγκαταλειφθοῦν καὶ νὰ κυριαρχήσουν τὰ ἱερά τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΚΑΝΙΑΣ

Καὶ τοσαῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰ μέσα προφυλάξεως καὶ προστασίας ἀπὸ τῆς βασκανίας. Ἦδη θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ εἰπώμεν ὀλίγα καὶ περὶ τῆς θεραπείας ἀπὸ τῆς βασκανίας, διαπιστουμένης.

Ὅ,τι εἶπομεν περὶ τῶν προφυλακτικῶν μέσων κατὰ τῆς Βασκανίας, ἰσχύουν ἀναλόγως καὶ διὰ τὴν θεραπείαν αὐτῆς.

Δυνάμεθα νὰ ἐκζητῶμεν τὴν θεῖαν Βοήθειαν νὰ ἄρῃ τὸ κακὸν τῆς Βασκανίας. Νὰ σημειῶμεν τὸ Σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Νὰ ἐπικαλώμεθα τὸ Ἰσχυρὸν ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-

στοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τῶν ἄλλων Ἀγίων καὶ Θαυματουργῶν τῆς Ἐκκλησίας μας Πατέρων.

Ὡσαύτως καὶ ἡ χρῆσις τοῦ Ἁγίου ἐλαίου τοῦ Εὐχέλαιου ἢ καὶ κνδῆλας θαυματουργοῦ Ἁγίου ἐνδείκνυται πρὸς θεραπείαν τῆς βασκανίας.

Ἄς μὴ λησμονῶμεν, ὅμως, μᾶλλον ἐπιβάλλεται, νὰ ζητῶμεν τὴν συνδρομὴν τῆς Ἐκκλησίας μας διὰ τῶν κληρικῶν ὀργάνων αὐτῆς. Νὰ ζητῶμεν ἐπὶ πλέον τὴν συμβουλὴν τοῦ Πνευματικοῦ Πατρὸς, διότι ἅς μὴ λησμονῶμεν, ὅτι πολλάκις αἱ ἀσθένειαι εἶναι συνέπειαι ἀμαρτιῶν.

Ἄς προσπέσωμεν ὀλόθερμα καὶ μετὰ πίστεως γονυκλινωῶς πρὸ τῆς Παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ νὰ εὐδοκήσῃ νὰ λυτρώσῃ ἡμᾶς ἐκ τῶν κακῶν τοῦ δαίμονος. Ἄς ἀκροασθῶμεν τέλος μὲ εὐκρινῆ καὶ βαθεῖαν πίστιν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εὐχῆς, τὴν ὁποίαν ἀναγιγνώσκει ὁ Ἱερεὺς (ἐπὶ βασκανίας). Οὕτω ζῶμεν Χριστιανικῶς καὶ οὕτως ἀντιμετωπίζομεν τελεσφόρως τὸ κακὸν τῆς Βασκανίας, σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας ἡμῶν πίστεως.

Δυστυχῶς, εὐσεβεῖς κατὰ τὰ ἄλλα πιστοὶ Χριστιανοί, ἐγκαταλείποντες, ἂν μὴ περιφρονοῦντες, τὰ μόνον ἀποτελεσματικὰ μέσα θεραπείας τῆς Βασκανίας τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, καταφεύγουν εἰς τὰ προειρημένα γραῖδια ἐπὶ χρήμασιν ἢ ἄλλοις ἀνταλλάγμασι πάντοτε ἐργαζόμενα, καὶ προσδοκῶσιν ἐξ αὐτῶν τὴν θεραπείαν.

Οὗτοι περιπίπτουν εἰς βαρύτερον Ἐκκλησιαστικὸν ἀμάρτημα καὶ μόνον εὐκρινῆς μετάνοια καὶ ἐξομολόγησις εἶναι δυνατὴ καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῆς δικαίας τιμωρίας των παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Τὰ γραῖδια αὐτὰ διαπιστώνουν, δῆθεν, τὸ γεγονὸς τῆς βασκανίας διὰ μυστηριωδῶν ἐνεργειῶν! ἐνῶ πρόκειται ἀπλῶς περὶ βλακωδῶν, μωρῶν καὶ ἀνοήτων πράξεων, ἱκανῶν νὰ ἐξαπατήσουσιν τοὺς μωροὺς καὶ ἀνοήτους, τοὺς ἀμαθεῖς καὶ τοὺς ἐστερημένους στοιχειώδους φρονήσεως ἀλλὰ καὶ Χριστιανικοῦ καταρτισμοῦ. Εἶναι τὰ γραῖδια αὐτὰ λαοπλάνα, ἀγῦρται («τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχοντα») (Ρωμ. α' 18), ὄργανα τυφλὰ τοῦ Σατανᾶ, ἀνάξια πάσης προσοχῆς.

Οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει τὸ τυχὸν γεγονὸς τῆς θεραπείας τῆς Βασκανίας παρὰ τῶν ἀπαισίων καὶ φρικτῶν αὐτῶν γραιδίων.

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΠΑΥΛΟΥ...

(Διδάγματα γιά τούς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τόν βίο καί τὰ κείμενα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν).

«Ἐπείραζον κατά τήν Βιθυνίαν πορεύεσθαι καί οὐκ εἶασεν αὐτούς τὸ Πνεῦμα» (Πράξ. ιστ' 7). Ὁ Παῦλος ἔχοντας μαζί του ὡς κυρίους βοηθοὺς τὸν Σίλα καί τὸν Τιμόθεον, ξαναπεριώδευσε στή Μικρὰ Ἀσία καί στήριξε τίς Ἐκκλησίες πού εἶχε ιδρύσει πρὶν ἀπὸ καιρὸ στίς διάφορες πόλεις, ὅταν εἶχε πάει ἐκεῖ μὲ τὸν Βαρνάβα. Στὴν ὠραία καί καρποφόρο αὐτὴ διαδρομῇ, τὰ μόνα ἀναμενόμενα ἐμπόδια, ἦταν τὰ φυσικὰ καί πολὺ γνωστὰ στοὺς ἀποστόλους προσκόμματα, πού πάντα ὁ Ἀντίδικος παρουσίαζε: οἱ διώξεις, ὁ φανατισμὸς τῶν Ἰουδαίων, οἱ σκιές τῆς πλάνης καί τοῦ σχίσματος.

Ὡστόσο, ἴσως ὀλότελα ἀπρόοπτα, ἐμφανίσθηκε μπροστά τους κι' ἓνας ἄλλου εἴδους φραγμὸς. Ὅταν ἔφθασαν στήν ἐπαρχία τῆς Μυσίας καί κινήθηκαν νὰ περάσουν στήν κοντινὴ Βιθυνία, «τὸ Πνεῦμα δὲν τοὺς ἄφησε», κι' ἔτσι κατέληξαν στήν Τρωάδα.

Δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸν μὲ ποιὸ τρόπο ἐκδηλώθηκε αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ Πνεύματος. Φαίνεται, πάντως, ὅτι δὲν ἔγινε μονομιᾶς, ἀλλὰ μὲ διάφορα σημεῖα ἢ περιστατικά. Αὐτὸ ἀφήνεται νὰ ἐννοηθῇ μὲ τὸ ρῆμα «ἐπείραζον» (προσπαθοῦσαν, δοκίμαζαν) τοῦ ἱεροῦ κειμένου τῶν Πράξεων. Κατάλαβαν, λοιπόν, στὸ τέλος ὅτι δὲν ἦταν θέλημα Θεοῦ νὰμποῦν στήν Βιθυνία κι' ἔτσι προσδιβαίνοντας τὴ Μυσία κατέβηκαν στήν Τρωάδα.

Οἱ βουλές τοῦ Ὑψίστου εἶναι ἀπόκρυφες. Ἐκεῖνο πού ὁ Θεὸς θέ-

Γνωρίζει ὁ δαίμων νὰ ἐξυπηρετῇ, δῆθεν, καί νὰ ἀναδεικνύη τοὺς πειθαρχικοὺς εἰς αὐτὸν δούλους του, τὰ γραῖδια. Ὁ ἴδιος δαίμων, ὁ προξενήσας τὸ κακὸν τῆς Βασικνίας, θεραπεύει αὐτὸ διὰ νὰ κλονίσῃ καί μᾶλλον καταργήσῃ τὴν πίστιν μας εἰς τὸν Θεόν.

Ἄλλὰ ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι πολλακίς ὁ Θεὸς τιμωρεῖ καί μάλιστα παραδειγματικῶς τοὺς προσφεύγοντας εἰς τὰ δαιμονικά αὐτὰ μέσα. Πόσοι δὲν ἐθρήνησαν τὴν χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως τοῦ παθόντος, παραδώσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ! Πόσοι δὲν κατηνάλωσαν καί σεβαστὰ χρηματικὰ ποσὰ ὡς ἀμοιβὴν τῶν γραϊδίων τούτων χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀπαλλαγοῦν τοῦ κακοῦ!

Ἄρχιμ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Σπάρτης

λει κλι οἰκονομεῖ, δὲν συμπίπτει πάντα μὲ τὸ πῶς βλέπουμε ἐμεῖς τὰ πράγματα. Γι' αὐτό, ὁ ζῆλος μας πρέπει νὰ εἶναι ἀδιάκοπα παραδομένος στὸ Πνεῦμα καὶ στὶς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος, νὰ μὴν ἀφήνεται δηλαδὴ μονάχα στὸ λογικὸ μας καὶ στὴν καλὴ μας προαίρεσι. "Ὅπως τὸ νερὸ ἀκολουθεῖ τὴν κατεύθυνσι τῆς βραγιάς, ἔτσι κι' ἐμεῖς πρέπει νὰ πορευώμαστε, διακονῶντας τὸν Κύριον, πιστοὶ στὶς κατευθύνσεις ποῦ ὁ Κύριος μᾶς δίνει.

Ὁ ἀγώνας τοῦ Χριστιανοῦ δὲν γίνεται μονάχα ἐναντίον τῶν ἁμαρτιῶν. Γίνεται κι' ἐναντίον ὄρισμένων ἀρετῶν, ὅταν αὐτές, μεγαλώνοντας δυσανάλογα πρὸς ἄλλες, πᾶνε νὰ χαλάσουν τὴν ἰσορροπία καὶ τὴν ἄρμονία τοῦ συνόλου. Ἐνα παράδειγμα, πολὺ διδακτικὸ ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς παρέχει ἡ Γραφὴ ἀκριβῶς ἐδῶ. "Ἄν ὁ Παῦλος ἀφηνόταν στὸν ζῆλο του καὶ δὲν εἶχε ἄγρυπνη κι' ἀνοιχτόφθαλμη πάντα τὴν ταπεινοφροσύνη του, ποῦ τοῦ θύμιζε ὁλοένα ὅτι ὁ Θεὸς τὸν κατηύθυνε χρησιμοποιοῦντας τὸν ὅπως ὁ τεχνίτης τὸ ἐργαλεῖο του, δὲν θὰ ἄλλαζε τὸ δρομολόγιον ποῦ εἶχε χαράξει. Δὲν θὰ ἦταν σὲ θέσι νὰ πιάσῃ στὴν ψυχὴ του τὰ μηνύματα τοῦ παρακλήτου. Δὲν θὰ ἀντιλαμβάνόταν τὸ φραγμὸ τοῦ Πνεύματος.

«Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν» (Πράξ. ἰστ 9).
 Στὴν Τρωάδα, ὅπως διηγεῖται ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, ποῦ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ χρονικὸ σημεῖο μπαίνει πλέον κι' αὐτὸς στὸν κύκλον τῶν συνεργῶν τοῦ Παύλου, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν εἶδε ἕνα νυκτερινὸ ὄραμα. Τοῦ παρουσιάσθηκεν ἕνας Μακεδῶν, ὅπως φαινόταν ἀπὸ τὰ ρούχα καὶ τὴ λαλιά του, καὶ τοῦ εἶπε: «Πέρα στὴν Μακεδονία καὶ βοήθησέ μας». Κι' ὁ Λουκᾶς προσθέτει: «Καὶ μόλις εἶδε τὸ ὄραμα, ἀμέσως κυττάξαμε νὰ φύγουμε γιὰ τὴ Μακεδονία, ἐπειδὴ τὸ ἐρμηνεύσαμε ὅτι μᾶς προσκάλεσε ὁ Κύριος νὰ κηρύξουμε κι' ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιον».

Τὰ ὄραματα εἶναι ἕνας τρόπος ποῦ χρησιμοποιεῖ ἡ θεία Χάρις γιὰ σπουδαίους λόγους καὶ μονάχα γιὰ ψυχὲς ἐξαιρετικὰ εὐνοημένες καὶ πολυάθλεις. Ἄλλὰ ὑπάρχουν κι' ἄλλοι τρόποι, λιγότερο πολυτελεῖς, τρόποι συνηθισμένοι καὶ συγνοί, γιὰ νὰ εἰδοποιῆται ὅποιος δουλεύει στὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ σχετικά μὲ τὸ τί πρέπει νὰ κάνει κάθε φορὰ. Οἱ τρόποι αὗτοι βρίσκονται μέσα στὰ περιστατικὰ ποῦ τὸν περιβάλλουν. Τὸ καθένα μιᾶ μὲ μιᾶ ἰδιαίτερη γλῶσσα καὶ ἡ δοσμένη στὸ Πνεῦμα ψυχὴ, ἡ ψυχὴ ἡ προικισμένη μὲ τὴν ἄνωθεν διάκρισι, ξέρει νὰ τὰ ἐρμηνεύῃ καὶ νὰ ἀκούῃ ἀπὸ τὸ καθένα τους τίς θεῖες προσκλήσεις, τὴ φωνὴ τῶν καθηκόντων τῆς.

Κ' ἰδόντες δεῖοι κύριοι αὐτῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας

αὐτῶν....» (Πράξ. ιστ' 19) Μετὰ τὸ θαῦμα, ποῦ ὁ Παῦλος ἔκαμε στοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας, ἀπαλλάσσοντας ἀπὸ τὸ μαντικὸ πονηρὸ πνεῦμα μιὰ νεαρὴ δούλη, ἀκολούθησε ἓνα γεγονός πολὺ φυσικόν. Οἱ κύριοι τῆς κοπέλλας ἐκείνης, ποῦ ἐκμεταλλεύονταν τὴν κατάστασίν της κι' ἐβγαζαν χρήματα ἀποτάθηκαν στὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη ἐναντίον τοῦ Ἀποστόλου. Κατηγόρησαν τὸν Παῦλο καὶ τὸν Σίλα, ὅτι, ὄντας Ἰουδαῖοι, προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβάλουν στοὺς ὑπηκόους τῆς Ρώμης συνήθειες ἀπαράδεκτες γι' αὐτούς. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τιμωρηθοῦν οἱ ἀπόστολοι μὲ ραβδισμό καὶ νὰ φυλακισθοῦν.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς κύριο σκοπὸ νὰ ἐκδιώξῃ τὸν δαίμονα ἀπὸ τὶς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα. Καὶ στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ εἶναι ἐπόμενο νὰ συναντᾷ τὴ δολία ἀντίσταση τοῦ πονηροῦ πνεύματος, ποῦ βρίσκει χίλιες δυὸ μεθόδους γιὰ νὰ ἐκδικῆται. Ὅπως τὰ ἀφεντικά ἐκείνης τῆς δούλης, στοὺς Φιλίππους, ὑποκίνησαν τὶς πληγὰς καὶ τὸ ἀλυσοδέσιμο τῶν ἀποστόλων, ἔτσι παντοῦ καὶ πάντα, σὲ κάθε γενεὰ καὶ σὲ κάθε τόπο, ἡ ἀντίδρασις τοῦ Διαβόλου εἶναι αἰσθητὴ κι' ἀναπόφευκτη γύρω ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες τῆς Χάριτος. Κι' ἡ ἀντίδρασις αὐτὴ πλήττει τοὺς φορεῖς κι' ἀγωγούς τῆς Χάριτος, τοὺς ποιμένες καὶ κήρυκες τοῦ Λόγου.

Ἄν οἱ θλίψεις, οἱ κατατρεγμοί, οἱ διώξεις λείπουν, αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο δὲν καρποφορεῖ, ἡ Χάρις στοματώνεται ἀπὸ τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν ἀκηδία μας. Ὅπως ἀπὸ τὸ ρόδο δὲν μπορεῖ νὰ λείπουν τ' ἀγκάθια, ἔτσι κι' ἀπὸ τὰ τρόπαια τοῦ καλοῦ λειτουργοῦ τῆς Χάριτος δὲν ἀπουσιάζουν οἱ μανιώδεις ἀντίκτυποι τοῦ δαίμονος. Δὲν ὑπάρχει πιὸ τραγὴ, πιὸ ἀδιάσειστη, πιὸ ἀσφαλὴς ἀπόδειξις, ὅτι ὑπηρετοῦμε ἀπρόδοτικά τὸν Κύριο καὶ τοὺς σκοπούς του, ἀπὸ τὸ νὰ προκαλῆται γύρω μας ἡ ποικιλότροπη ἀντίδρασις τοῦ Σατανᾶ.

«Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι» (Πράξ. ιστ' 25).

Ριγμένοι στὴ φυλακὴ εἶναι τώρα ὁ Παῦλος κι' ὁ Σίλας. Κι' ὄχι ἀπλῶς στὴ φυλακὴ, ἀλλὰ στὸ πιὸ ἐσωτερικὸ της χῶρο. Ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς ἔβαλε ὅπως ἀναφέρει ὁ προηγούμενος στίχος— «εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον» (τοὺς πέρασε τὰ πόδια ἀνάμεσα στὰ εἰδικὰ δοκάρια, ὥστε νὰ τοὺς εἶναι ἀδύνατο ὄχι νὰ φύγουν, ἀλλ' οὔτε νὰ μετακινήθωυν λιγάκι. Ἄλλὰ ἐκεῖνοι δὲν πτοοῦνται, δὲ λιποψυχοῦν. Ἡ ἀνακοπὴ τῆς δράσεώς τους, ἡ ρίψις τους σ' αὐτὸν τὸν τάφο τῶν ζώντων,

πού είναι τὸ ρωμαϊκὸ δεσμωτήριον, δὲν τοὺς σταματᾷ τὴν ὀρμητικὴν φορὰ πρὸς τὸν Θεόν. Τὰ πόδια τους, πού ἀλώνιζαν τὸν κόσμον φέροντας τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας παντοῦ, τὰ «ὠραῖα πόδια τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην» ὅπως τὰ ἐχαρκτηρίζεε ὁ προφήτης, εἶναι τώρα ἀκίνητοποιημένα εἰς τὸ ξύλον. Ἄλλὰ ἡ γλῶσσα τους δὲν σταματᾷ τοὺς πνευματικούς ἐρευγμούς της, ἡ καρδιά τους δὲν ἔχει πάψει νὰ πάλ्लεται κάτω ἀπὸ τὰ ἀάρατα δάχτυλα τῆς θείας ἀγάπης, ὁμοία μὲ κιθάρα γλυκύμολλη. Ἄν τὸ στόμα τους δὲν κηρύττη, προσεύχεται. Στὴ μέση τῆς σκοτεινῆς φυλακῆς καὶ στὴ μέση τῆς νύχτας, βρίσκουν τὸν τρόπο νὰ δείξουν ὅτι δὲν εἶναι πλέον μηχανήματα τοῦ Θεοῦ σταματημένα, ἀλλὰ προσεύχονται καὶ τὸν ὕμνον.

Δὲν προσεύχονται ἀπλῶς. Ἄλλὰ καὶ ὕμνοῦν τὸν Κύριον. Ἡ προσευχὴ τους, ἀκριβῶς σὲ μιὰ ὥρα θλίψεως καὶ δοκιμασίας, δὲν περιορίζεται στὴν ἰκεσία, αἰτησι ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ δεινά, ἀλλὰ ἔχει καὶ τὴ δοξολογία, εἶναι ἄσμα θριαμβευτικόν. Εἶναι καὶ ὕμνος.

Κατὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν ἑπτὰ διακόνων (βλ. στ' κεφάλαιον τῶν Πράξ.) οἱ ἀπόστολοι εἶπαν στοὺς πιστοὺς: «Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν». Ἔργο τους κύριον κι' ἔργο κύριον τῶν διαδόχων τους, δηλαδὴ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ προσευχὴ κι' ἡ διακονία τοῦ λόγου, ἡ διάδοσις τοῦ ζωοποιῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἄν οἱ περιστάσεις ἀνακόψουν γιὰ ἓνα διάστημα τὸ δεύτερον, δὲν μπορεῖ τίποτα στὸν κόσμον νὰ ἀναστείλῃ τὸ πρῶτον, τὴν προσευχὴν, τὸ λατρευτικὸν λειτουργημα τῶν ἀποστόλων καὶ τὸν διαδόχων τους. Ἡ προσευχὴ, μὲ ὅλες τὶς πλευρὰς της, τὴν ἰκευτικὴν, τὴν εὐχαριστήριον καὶ τὴν δοξολογία, εἶναι ἄτρωτη πάντα, ἀπρόσκοπη, ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀντιξοότητα.

Πολλὰς δὲ φορὰς, μόνη της, ἀναπληρῶνει καὶ τὸ κήρυγμα. Ὁ στίχος τῶν Πράξεων, πού ἀναφέραμε, λέγει ὅτι «ἐπληροῦντο αὐτῶν οἱ δέσμοι», οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι ἄκουαν τοὺς ἀποστόλους νὰ προσεύχονται καὶ νὰ ὕμνοῦν τὸν Κύριον. Ἡ προσευχὴ, λοιπόν, ἦταν σύγχρονα καὶ διακονία τοῦ λόγου σ' ἐκεῖνη τὴν περίπτωσι. Ἐκάνε νὰ συνεχίζεται ὁ εὐαγγελισμὸς τῶν ψυχῶν μὲ δικὴν τῆς τρόπου.

«Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν» (Πράξ. ιζ' 33). Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα κηρύγματα τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν ἦταν χωρὶς ἀμφιβολία ἐκεῖνον πού ἔκαμε πάνω στὸν Ἄρειον Πάγον ἐνώπιον τῶν Ἀθηναίων. Ὁ ἱερός Λουκάς τὸ διέσωσε μέσα στὶς Πράξεις. Ἄλλὰ τὰ ἀποτελέσματά του στάθηκαν πολὺ φτω-

χά. Ὅσο ἐκεῖνο ὑπῆρξε ὑψηλὸ καὶ πολύχυμο, τόσο αὐτὰ φάνηκαν μικρὰ καὶ περιορισμένα. Ἀπλῶς «τινὲς ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρσεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς».

Οἱ πολλοὶ ἀκροαταὶ δὲν κατανύχθηκαν ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ ἐκείνη θεηγορία. Σκανδαλίσθηκαν, ἀλάφιασαν ἀπὸ τὸν ἐπίλογό της, τὴ διακήρυξι τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Κι' ἔτσι ἄλλοι τράπηκαν σὲ χλευασμοὺς κι' ἄλλοι, γεμᾶτοι δυσπιστία, θέλησαν νὰ κοσικινίσουν τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο, γὰ τὸ περάσουν ἀπὸ τὸ λογικόν, ἐνῶ ὁ προορισμὸς τοῦ ἦταν ἀπ' εὐθείας ἢ καρδιά τους. Καὶ γι' αὐτὸ ζήτησαν περισσότερες ἐξηγήσεις καὶ διασαφηνίσεις. «Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν ἐκ νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθ' αὐτοῦ σου πάλιν περὶ τούτου».

Ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ τοῦ θαυμασίου κηρύγματος, ποὺ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐκθαμβωτικὰ μέρη τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἔχει τὴν αἰτία στὸ γεγονός ὅτι οἱ ἀκροαταὶ τοῦ ἦσαν ἄνθρωποι, μαθημένοι νὰ ἀκολουθοῦν τὶς γνώσεις τοῦ κόσμου τούτου, εἰδωλολάτραι τῆς κοσμικῆς σοφίας. Παρ' ὅλο, λοιπόν, ποὺ ὁ Παῦλος προσήρμοσεν μὲ περίσσια τέχνη τὸ κήρυγμά του στὶς διανοητικὰ συνήθειες τῶν Ἀθηναίων, προσέκρουσε στὴ δυσπιστία τους καὶ δὲν κατώρθωσε νὰ ἀλώσῃ τὶς ψυχὰς τους μὲ τὸ φῶς καὶ τὴ δύναμι τοῦ Εὐαγγελίου. Μὴ τὸ ξεχνᾶμε ποτέ: κανεὶς δὲν παρουσιάζει τόση δυνατὴ ἀντίστασι στὸ Εὐαγγέλιο, ὅσο ἐκεῖνοι ποὺ τὸ ἀντιμετωπίζουν μὲ τὴν ἀσπίδα τῆς λογικῆς, πιστεύοντας σ' αὐτὴ τὴ λογικὴ πάνω ἀπὸ καθεστὶ ἄλλο. Γιατί, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀργότερα εἶπε, τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι μωρία γιὰ τὴ σοφία αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ κόσμου.

«Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ» (Πράξ. ιη' 8).

Πουθενὰ ἴσως ἄλλοῦ δὲν ἀντιτάχθησαν στὸν Παῦλο οἱ Ἰουδαῖοι, ὅσο στὴν Κόρινθο. Κι' ὅμως, ἐκεῖ ἀκριβῶς ἡ νίκη τοῦ στάθηκε ἀπέναντί τους μεγαλύτερη καὶ θαυμαστή. Κι' ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀκριβὰ λάφυρα ποὺ ὁ ἀπόστολος ἀπόχρησε καὶ μάλιστα τὶς πρῶτες φάσεις τοῦ ἀγῶνός του—ὑπῆρξεν ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος, ἡ ἴδια ἢ κεφαλὴ τῆς Ἰουδαϊκῆς παροικίας.

Ἐπάρχουν θέσεις καὶ ἀξιώματα, ποὺ εὐνοοῦν τὴν πόρῳσι μπροστὰ στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Κανενὸς ἄλλου τέκνου τοῦ Ἰσραὴλ, στὴν Κόρινθο ἢ θέσις κι' ἡ ἰδιότης δὲν ἀποτελοῦσαν πιὸ δύσκολες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου ὅσο ἐκεῖνες τοῦ Κρίσπου. Κι' ὅμως μέσα σ' αὐτὰς τὶς δυσμενεῖς προϋποθέσεις, ἡ ψυχὴ τοῦ Κρίσπου δὲν εἶχε σκληρυνθῆ οὔτε χάσει τὴν εὐθύτητά της. Ἐπίασε φωτιά ἀπὸ τὶς φλόγες τοῦ ἀποστολι-

κοῦ λόγου καὶ βρῆκε τὸ σθένος, καταπατῶντας ἐμπόδια κι' ἐπίγεια συμφέροντα, νὰ ἀποκοπῆ ἀπὸ τὴν ἄκαρτη συναγωγή καὶ νὰ ἐγκεν-τρισθῆ ἰσθὴν καλλιέλαιο τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπαινετὸς ὁ Κρίσπος. Ἀλλὰ καὶ μεγάλο τὸ δίδαγμα, ποῦ ἀνακύπτει ἀπὸ τὴν περίπτωσί του. Ὅπουδῆποτε, σὲ κάθε λογῆς νερά, μπορεῖ νὰ πετύχη ἡ ἀποστολικὴ ἀλιεία, ν' ἀγκιστραθοῦν καὶ ν' ἀνασυρθοῦν στὴ νοητὴ ψαρόβαρακα τῆς Ἐκκλησίας ψυχές. Ὁ καλὸς ποιμὴν δὲν ἐντυπωσιάζεται ἀπὸ τίς συνθῆκες μέσα στὶς ὁποῖες ζῆ μιὰ ψυχὴ ποῦ πρέπει νὰ τῆ φέρῃ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Χριστοῦ. Γνωρίζει, ὅτι τίποτε δὲν εἶναι ἀκατῶρθωτο γιὰ τὴ χάρι, καμμιὰ ἀπόστασις δὲν εἶναι ἀδιάνυτη ἀπὸ τὴ μετάνοια, κανένα ἐμπόδιο δὲν εἶναι ἀξεπέραστο ἀπὸ τὴν ἀλήθεια κι' ἀπ' ὅποιον διψᾷ τὴν ἀλήθεια, ὥστε νὰ συναντηθοῦν, πηγλίνοντας ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον.

Ἄν ὁ ἀοχισυνάγωγος τῆς Κορίνθου ἔπεσεν, ἀπὸ τοὺς πρώτους μάλιστα, στὰ δίχτυα τοῦ Παύλου, αὐτὸ εἶναι μιὰ στηρικτικὴ καὶ παρηγορητικὴ ὑπόμνησι τῆς Γραφῆς γιὰ τοὺς ὑπηρετές τῆς θείας οἰκονομίας, τοὺς ποιμένες καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ εἶναι ἀνθρώπινο νὰ λυποῦνται καὶ νὰ σαστίσῃουν ὅταν βλέπουν ὅτι ὠρισμένοι ἁμαρτωλοί, ἢ ἄπιστοι βρίσκονται μέσα σὲ συνθῆκες τέτοιες, ὥστε νὰ εἶναι φυσικὸ κι' ἐπόμενο νὰ μὴ ἀποσπῶνται εὐκολα ἀπὸ τὴν κατάστασί τους. Πολλοί, στὸ κύλημα τῶν αἰῶνων— καὶ δὲν λείπουν τὰ παραδείγματα κι' ἀπὸ τοὺς δικούς μας καιροὺς— εἶναι οἱ Κρίσποι, ποῦ ἀνταποκρίθηκαν μὲ ζηλευτὴ ἐτοιμότητα καὶ προθυμίαν στὸ θεῖο κάλεσμα. Ὅλα τὰ μπορεῖ ἡ Χάρις, ὅλα τὰ κατορθώνει, ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ ἀπίστευτα, τὰ πιὸ ἀπροσδόκητα.

Δὲν πρέπει, λοιπόν, ν' ἀπελπιζώμαστε προκαταβολικὰ οὔτε νὰ λογαριάζουμε μὲ τίς ἀνθρώπινες προϋποθέσεις τίς δύσκολες περιπτώσεις εὐαγγελισμοῦ καὶ ἀποστολικῆς ἀγρεύσεως. Ὑπάρχουν ψυχές, φαινομενικὰ πολὺ κοντὰ στὴ σωτηρία, ποῦ ἀργοῦν νὰ ἐνωθοῦν. Κι' ὑπάρχουν ἄλλες, ποῦ στέκονται μακριὰ καὶ φαίνεται νὰ τοὺς ἔχη πλέξει γύρω τους πολλὰ κι' ἀδιάσπαστα δεσμὰ ὁ Σατανᾶς, κι' ὥστόσο μόλις ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τίς πλήξη, ἀνανήφουν εὐθύς, θραύουν τίς ἀλυσίδες τους με μεστὴ γρηγοράδα καὶ δύναμι, διανύουν μὲ βία τὴν ἀπόστασι ποῦ τοὺς χωρίζει ἀπὸ τὸν Σωτῆρα καὶ πέφτουν στὶς ἀγκάλες Του.

Πρὸς καμμιὰ κατεύθυνσι, λοιπόν, τὸ ἀφυπνιστικὸ κι' ἀγιαστικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἀνώφελο καὶ προκαταβολικὰ περιττό.

ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ

ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ

«Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης... καταρτίσαι ἡμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ».

(Ἐβρ. γ' 20-21)

Πάρα πολλὰ μέσα χρησιμοποιεῖ ὁ Θεός, διὰ νὰ μᾶς καταρτίσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν. Ποῖος ὅμως θὰ τὸ ἐφανατάζετο, ὅτι «ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης», προκειμένου νὰ «καταρτίσῃ ἡμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ», ὥστε νὰ ἐκτελῶμεν πιστῶς πάντοτε τὸ θέλημά Του, (ὅπως μᾶς εἶπε σήμερα ὁ θεὸς Ἀποστόλος), ἐπιτρέπει νὰ χρησιμοποιοηθῇ πρὸς ὠφέλειάν μας καὶ ἓνα μέσον ὄχι εἰρηνικὸν — μέσον ποῦ ἀπαιτεῖ ἀγῶνας καὶ μάχας — ὅπως εἶναι οἱ διάφοροι πειρασμοί; Ἐχουν δὲ γίνεαι ὀνομαστοὶ οἱ πειρασμοὶ τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, τὸν ὁποῖον ἐορτάζομεν. Καὶ θὰ εἶναι, ἀσφαλῶς, ἐποικοδομητικὸν νὰ ἀφιερῶσωμεν εἰς τὸ θέμα αὐτὸ τὴν παροῦσαν ὀμιλίαν, ὡς τὸ καλῦτερον ἐγκώμιον εἰς τὸν πρωταγωνιστὴν αὐτὸν τῆς νίκης ἐναντίον τῶν πειρασμῶν.

*

Ἡ μνήμη Του συμπίπτει κατὰ τὴν εὐθὺς μετὰ τὰ Φῶτα περίοδον. Ὡς γνωστὸν δέ, μετὰ τὴν Βάπτισιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἐπηκολούθησαν οἱ τρεῖς πειρασμοὶ Αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ εἶναι ἄξιον προσοχῆς ὅτι ἀνάλογοι πρὸς τὸν τριπλοῦν πειρασμὸν τοῦ Κυρίου ὑπῆρξαν καὶ οἱ πειρασμοὶ τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, ὅπως — ἄλλωστε — καὶ παντὸς χριστιανοῦ.

1. Ἀπὸ τὰ ἀδιάβλητα πάθη ἀρχίζουσι οἱ πειρασμοὶ. Τὴν πολὺ φυσικὴν πείναν τοῦ Κυρίου, ὕστερα ἀπὸ τελείαν νηστείαν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἔλαβεν ὡς ἀφορμὴν ὁ «πειράζων, διὰ νὰ προτείνῃ: «εἰπέ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται» (Ματθ. δ' 3). Χρησιμοποιεῖ τὴν φυσικὴν καὶ ἀδιάβλητον ἐπιθυμίαν τῆς τροφῆς, διὰ νὰ παρασύρῃ τὸν Κύριον εἰς ἀθέμιτον ἱκανοποίησιν αὐτῆς. Διότι ἀθέμιτον ἦτο νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς θαυματουργικῆς Του δυνάμεως, ὄχι πρὸς δόξαν Θεοῦ, ἀλλὰ ὑπακούων εἰς τὸν διάβολον, καὶ τοῦτο χάριν ὀλίγης τροφῆς. Ἄλλ' ὅπως τὸν ἀπέκρουσεν ὁ Κύριος, μετὰ τὴν ἀποστοματικὴν ἀπάντησιν «οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος» (αὐτ. 4), κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ Μέγας Ἀντώνιος ἀντιμετώπισε μετὰ ἀποφασιστικότητα καὶ δύναμιν θελή-

σεως τὰς προκλήσεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς ἀδιαβλήτων καὶ ἀναμαρτήτων, κατὰ τὰ ἄλλα, πραγμάτων. Τί τοῦ συνέβη δηλαδή; Νεαρῶτατος (εἰς ἡλικίαν 18-20 ἐτῶν) εὐρέθη κύριος καὶ διαχειριστὴς τῆς μεγάλης περιουσίας τῶν ἀποθανόντων γονέων του. Αὐτὸς ὁμως ἐκράτησε τὸν ἑαυτόν του εἰς ὀλιγάρκειαν καὶ ἀπλότητα. Ὅταν δὲ ἤκουσε, μίαν Κυριακὴν, τὴν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου περὶ τοῦ πλουσίου νεανίσκου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος συνέστησεν, ἂν ἤθελε νὰ γίνῃ τέλειος, νὰ πωλήσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, νὰ τὰ μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἔλαβε γενναίαν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἐπραγματοποίησε χωρὶς κανένα δισταγμὸν καὶ χρονοτριβὴν. Ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοτέρους οἰκογενειάρχας τοῦ τόπου του περὶ τὰ τριακόσια πολὺ εὐφορα πατρικά του κτήματα· ἐδώρησεν εἰς ἄλλους πτωχοὺς τὴν χρηματικὴν του κληρονομίαν καὶ ἀπεφάσισε νὰ ζήσῃ ὁ ἴδιος ὡς ἐρημίτης βίον ἀσκητικόν. Τόσων ἀσκητικῶν μάλισσα, ὥστε δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὸν ἑαυτόν του οὔτε τὰ πλέον στοιχειώδη καὶ ἀπαραίτητα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ τροφή του ἦτο μόνον ξηρὸς ἄρτος. Καὶ αὐτὸς ὁ ὕπνος του — ἐπάνω εἰς μίαν ψάθαν μόνον — ἦτο ἐλάχιστος, διότι μέγα μέρος τῆς νυκτὸς ἀφιέρωνεν εἰς προσευχὰς καὶ εἰς πνευματικὰς ἀνατάσεις.

Ἄλλὰ διατί ἄραγε τόση στέρησις καὶ σκληραγωγία; Διότι ἤθελε νὰ εἶναι ἐντελῶς κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἐπέβαλλεν εἰς τὸν ἑαυτόν του στερήσεις καὶ μὴ ἀπηγορευμένων πραγμάτων, διὰ νὰ μπορῇ μὲ μεγαλυτέραν εὐκολίαν νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὰ ἀπηγορευμένα καὶ ἐφάμαρτα.

Ἀναμφιβόλως, δὲν ζητεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλους αὐτὴν τὴν μεγάλην ἀσκητικότητα. Ζητεῖ ὁμως ὅλοι νὰ προσέχωμεν, μήπως αἱ ὑπάρχουσαι μέσα μας νόμιμοι ἐπιθυμίαι καὶ ἀνάγκαι ἱκανοποιῶνται κάποτε κατὰ τρόπον μὴ ἠθικὸν καὶ μὴ ἐπιτρεπόμενον. Ἡ παράνομος ἐκπλήρωσις ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν εἶναι συνήθης πειρασμὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἄλλ' ὁ χριστιανὸς ὀφείλει μόνον διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ νὰ ἱκανοποιῇ τὰ νόμιμα αἰτήματά του. Καὶ νὰ ἀσχῆ, ἐπὶ πλέον, τὴν θέλησίν του εἰς τὰ μικρότερα, εἰς πράγματα ποὺ εἶναι ἠθικῶς ἀδιάφορα καὶ ἐπιτετραμμένα, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ νικήσῃ καὶ τὸν ἰσχυρὸν πειρασμόν, ὅταν παρουσιασθῇ.

2. Ἄλλ' ἄραγε μήπως ἦτο ὑπερβολικὴ ἡ τόση ἐπαγρύπνησις τοῦ Μεγ. Ἀντωνίου κατὰ τῶν πειρασμῶν; Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς βικιοτέρους πειρασμοὺς, τοὺς ἀφορῶντας πλέον εἰς ἐπιλήψιμα πράγματα, θὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ σοβαρὰ ἐπαγρύπνησις ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητος.

Δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς ποίου εἴδους ἦσαν οἱ μεγάλοι πειρασμοὶ τοῦ Ἁγίου, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπάλασε μὲ ἀκατάβλητον μαχητικότητα. Ἄλλ εἴτε ἐπίμονοι ἔφοδοι πονηρῶν πνευμάτων ἦσαν, εἴτε «ἡ σὰ ρ ξ ἐπεθύμει κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός» (Γαλ. ε' 17), εἴτε ἔντονοι λογισμοὶ νὰ ἐπανεύρη τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχεν ἀποξενώσει τὸν ἑαυτὸν του, εἴτε ἐπάλασε μὲ τὰς δυσκολίας τοῦ αὐστηροῦ βίου ποὺ ἠκολούθησε, γεγονός εἶναι ὅτι ἐλάμβανεν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, διὰ νὰ μὴ νικηθῆ ποτὲ καὶ ὑποκύψει. Καὶ ἐνίκησε κατὰ πάντα.

Ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν πρέπει νὰ σημειωθῆ ἰδιαιτέρως μία μέθοδος τοῦ Ἁγίου ποὺ ὑπενθυμίζει τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν δεύτερον πειρασμὸν Του. «Ὁὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» (Ματθ. δ' 7), ἀπήντησεν ὁ Κύριος εἰς τὴν πρόκλησιν νὰ ἐκτεθῆ εἰς ἐκούσιον κίνδυνον, διὰ νὰ Τὸν προστατεύσῃ ὁ Θεὸς μὲ τοὺς ἀγγέλους Του. Καὶ ὁ Μέγας Ἀντώνιος ἔφευγε ὀλονὲν καὶ μακρότερα, εἰς τὰ βάθη τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐρήμου, διὰ νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν θαυμαστῶν του, αἱ ὁποῖαι ἤδη ἀπὸ ἡλικίας 35 ἐτῶν διαρκῶς τὸν συνώδευον. Ἐθεώρει ἀπαραίτητον, ἰδίως εἰς τὴν νεότητά του, νὰ προφυλάσσεται καὶ νὰ μὴ ἐκτίθεται εἰς τοὺς κινδύνους ποὺμποροῦσε νὰ τοῦ προκαλέσῃ ὁ κόσμος, ἀλλὰ καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ φήμη ποὺ Τὸν περιέβαλλε.

Δίδαγμα σπουδαιότατον τοῦτο δι' ἡμᾶς· νὰ μὴ ρίπτωμεν ἀπερίσκεπτα τὸν ἑαυτὸν μας εἰς ἐπικινδύνους ἠθικοὺς ἀκρεβατισμούς, μὲ τὴν ιδέαν ὅτι θὰ φυλαχθῶμεν ἄτρωτοι καὶ ἄψογοι. Ὁ Κύριος μᾶς ἐδίδαξε νὰ εὐχόμεθα τὸ «μὴ εἰσενεγκῆς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν». Εἶναι δὲ καὶ ἀφροσύνη καὶ ἀσέβεια νὰ «ἐκπειράζωμεν» τὸν Θεόν, δηλ. νὰ θέτωμεν ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς προεκαλέσαμεν ἢ δὲν ἀπεφύγαμεν ἐγκαίρως.

Εἶναι ἐνδεχόμενον ὅμως, οἱ πειρασμοὶ τοῦ Μεγ. Ἀντωνίου νὰ ἦσαν, ὅπως πιστεύεται, καὶ ἔφοδοι ἀλλεπάλληλοι τῶν πονηρῶν πνευμάτων, μὲ σκοπὸν νὰ τὸν παρασύρουν εἰς τὸ κακόν, καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσουν νὰ προσκυνήσῃ, τρόπον τινά, τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Κύριον νὰ κάμῃ τὴν πρότασιν, ἵνα «πεσὼν προσκυνήσῃ» αὐτόν. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος, μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου καὶ μὲ τοὺς προσωπικούς του ἀγῶνας, ἐνίκησεν αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀμαρτίας καὶ ὅλον τὸν λυσσαλέον αὐτοῦ πόλεμον.

Καὶ ὅμως! πόσοι ἄνθρωποι προσκυνοῦν τὸν Σατανᾶν, διὰ νὰ

ἐπιτύχουν κάτι τι πολὺ εὐτελές· δι' ὀλίγα χρήματα, δι' ὀλίγην δόξαν, δι' ὀλίγην ψεύτικην χαρὰν ποὺ ὑπόσχεται, μὲ τὴν παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' εἶθε ὅλοι οἱ ἑορτασταὶ τοῦ Μεγάλου Ὀσίου καὶ γενναίου νικητοῦ τῶν παντὸς εἶδους πειρασμῶν, νὰ ἐμπνευσθῶμεν παρ' αὐτοῦ τὸ ἀκατάβλητον ἀγωνιστικὸν φρόνημα καὶ νὰ ἀναδειχθῶμεν καὶ ἡμεῖς νικηταὶ τῶν πειρασμῶν τοῦ βίου. «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης... καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν πικρῇ ἐργῶ ἀγαθῶ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ», διὰ νὰ γίνωμεν ἄξιοι νὰ λάβωμεν τὸν στέφανον τῆς νίκης παρὰ τοῦ Ἀγωνοθέτου Χριστοῦ.

18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΜΑΣ

«Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περιφέρεσθε».
(Ἐβρ. γ' 9)

1. Πρόμαχος καὶ στῦλος τῆς Ὀρθοδόξιας ὀνομάζεται ὁ σήμερον ἑορταζόμενος Μέγας Ἀθανάσιος. Καὶ ὁμολογουμένως· ἡ ζωὴ του ἦτο ἓνας συνεχῆς ἀγὼν πρὸς περιφρούρησιν καὶ στερέωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀλλοιωθῇ καὶ νὰ παραχαραχθῇ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου. Ὁ αἰρεσιάρχης οὗτος ἠρνεῖτο αὐτὴν τὴν βᾶσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηλ. τὴν θεότητα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Δὲν τὸν παρέδεχτο ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὡς κτίσμα καὶ δημιουργημα Αὐτοῦ. Ἐναντίον τῆς ὀλεθρίας αὐτῆς πλάνης, ἡ ὁποία ἀνέτρεπεν ἐκ θεμελίων τὴν χριστιανικὴν μας πίστιν, ἀγωνίζεται μὲ ἡρωϊσμὸν ἀκατάβλητον ὁ ἀγιώτερος τῶν ἡρώων καὶ ἡρωϊκώτερος τῶν ἀνίων—ὅπως χαρακτηριστικῶς ὀνομάσθη—ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Μὲ ἐφόδια τὴν βαθεῖαν του πίστιν καὶ τὴν ἀρτίαν καὶ ἀκριβεστάτην δογματικὴν του συγκρότησιν, ἀναλαμβάνει τὸν ἀντιαιρετικὸν ἀγῶνα, ὅταν ἀκόμη ἦτο διάκονος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Λαμβάνει μέρος, ὡς ὁ κυριώτερος μοχλός, εἰς τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον (τῷ 325 μ.Χ.) Καὶ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Πέντε φορὰς κατῴρθωσαν οἱ αἰρετικοὶ νὰ ἐπιτύχουν τὴν διώξιν καὶ τὴν ἐξορίαν του. Δέκα ἔξ καὶ πλέον ἔτη ἔμεινεν ἐξόριστος. Ἐν τούτοις, ἐν μέσῳ τόσων διωγμῶν καὶ ἀντιδράσεων, ὡς ἀκλόνητος ὑπέρμαχος τῆς Ὀρθοδόξιας, ἀπέκρουσεν ἀποτελεσματικῶς τὴν πλάνην τοῦ Ἀρείου καὶ ἐστερέωσε τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα τὸ ὁποῖον, διὰ τῶν ἀγώνων καὶ τόσων ἄλλων πατέρων μας, ἐκκληρονομήθη εἰς ἡμᾶς.

2. Θαυμάζοντες τούς ἄθλους τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἱεράρχου, θὰ πρέπει νὰ κατανοήσωμεν ὅτι τὸ νόημα τῶν ἀγώνων του, ἔχει ἀμεσωτάτην σχέσιν πρὸς τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀποστόλου—πὺ τὸ ἤκουσαμεν σήμερα—*ἀδιδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περιφέρεσθε*). Δὲν ἐπιτρέπεται δηλ. νὰ παρασύρεται ὁ χριστιανὸς ἀπὸ διδάγματα ξένα καὶ ἀντίθετα πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τῶν πατέρων του. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον μᾶς προτρέπει ὁ θεῖος ἀπόστολος: *μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἳ τινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν... μιμεῖσθε τὴν πίστιν*) (Ἐβρ. ιγ' 7). Συνιστᾷ νὰ ἔχωμεν τὴν ἀληθινὴν πίστιν, πὺ μᾶς ἐδίδαξαν οἱ ἀρχαῖοι Διδάσκαλοι καὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Μᾶς συνδέει, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, πρὸς τὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Διότι εἰς τὴν συμφωνίαν καὶ τὴν ἐνότητά πρὸς τὴν Παράδοσιν αὐτὴν ὑπάρχει τὸ κριτήριον, ὅτι εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ γραμμῆς τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀπαραχαράκτου χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς θρησκευτικοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβάδισαν οἱ πατέρες μας. Ἀκολουθοῦντες, τρόπον τινά, τὰ ἴχνη τῆς πίστεως τῶν πατέρων μας, φθάνομεν, χωρὶς παραπλάνησιν, εἰς τὴν πρωταρχικὴν πηγὴν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας.

Πράγματι ἡ πίστις ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶναι αὐτὴ ἡ πίστις τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας· ἡ πίστις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων· ἡ πίστις πὺ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχαίαν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας· ἄρα ἡ μόνη ἀνόθευτος, γνησία καὶ ἀληθὴς πίστις. Ἰσχύει, ἐπομένως, δι' ἡμᾶς, μὲ ὄλον της τὸ κύρος καὶ τὴν βαρύτητα, ἡ ρητὴ ἐκεῖνη ἀποστολικὴ ἐντολή: *αὐτήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδίδαχθητε*) (Β' Θεσσ. β' 15) Εἶναι σπουδαία πάντοτε ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀξία τῶν παραδόσεων. Αἱ παραδόσεις ἐνὸς λαοῦ βεβαιώνουν τὴν ἱστορίαν του καὶ τὴν ἐνότητά του. Καὶ ἡ παράδοσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας βεβαιώνει ὅτι εἶναι ὁ πιστὸς θεματοφύλαξ τῶν ἀρχαίων καὶ μόνων γνησίων χριστιανικῶν δογμάτων· ὅτι δὲν διεσπᾶσθη ἡ ἄλλοις πὺ μᾶς συνδέει μὲ τοὺς πρώτους κήρυκας τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Εἴμεθα λοιπὸν οἱ κληρονόμοι τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων. Κατέχομεν θησαυρὸν χριστιανικῆς παραδόσεως ἀνεκτίμητον. Καὶ ὀφείλομεν νὰ συνειδητοποιήσωμεν τὸ μέγα πρόνοιον, πὺ μᾶς ἐπεφύλαξεν ἡ θεία Πρόνοια, νὰ ἀποτελώμεν ἡμεῖς, ἐν μέσῳ ὄλου τοῦ κόσμου, τὴν *«μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν»*.

3. Εἶναι πολὺ λυπηρὸν, ὅτι τὸ στοιχεῖον τῆς διαιρέσεως

εἰσεχώρησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐνῶ ὑπάρχει μόνον «εἷς Κύριος, μία πίστις, ἕν βάπτισμα» (Ἐφεσ. δ' 5), ἐμεσολάβησαν ἀνθρώπινοι θεωρίαὶ αὐθαίρετοι, καὶ ἐδημιούργησαν πολλὰς χριστιανικὰς παραλλαγὰς, αἱ ὁποῖαι ἀνταγωνίζονται καὶ διαμάχονται ἀναμεταξύ των. Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ ἐνότης τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, διὰ τὴν ὁποῖαν ἰδιαιτέρως προσηυχῆθη ὁ Κύριος, «ἵνα πάντες ἕν ᾦσιν»; (Ἰω. ιζ' 21). Καὶ πῶς θὰ πιστεύσῃ ὁ κόσμος εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ὅταν παρατηρῆται αὐτῇ ἡ θλιβερά κατὰστασις τῆς ἀποσχίσεως πολλῶν χριστιανικῶν παραφυάδων ἀπὸ τὸν κορμὸν τῆς ἀρχαίας «μῖας, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας»; Ἀλλὰ τὸ μὲν ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὀφείλει νὰ ἀποτελῇ ἀντικείμενον τῶν προσευχῶν μας, διὰ νὰ ἔλθῃ κάποτε, μετὰ τὴν συμβολὴν ὅλων τῶν ἀρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων, ἡ εὐτυχὴς ἐκεῖνη ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνωσις τῶν ἐκκλησιῶν καὶ «γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν» (Ἰωαν. ι' 16).

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἄς γνωρίζωμεν ὅτι «δεῖ καὶ αἰρέσεις εἶναι ἐν ὑμῖν, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται» (Α' Κορ. ια' 19). Ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ὁ Κύριος νὰ ὑπάρχουν αἰρέσεις καὶ αἰρετικοί, ἄς ξεχωρίζουν τοῦλάχιστον, διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς των, οἱ «δόκιμοι», δηλ. οἱ σταθεροὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Ὅταν μάλιστα γίνεται τόση προσπάθεια προσηλυτισμοῦ καὶ προπαγάνδας ἐκ μέρους τῶν διαφόρων αἰρετικῶν, εἶναι ἀπαραίτητον ὁ ὀρθόδοξος λαὸς τοῦ Κυρίου νὰ ἀποφεύγῃ ἐπιμελῶς ὡς «λύκου ε βαρεῖς» ὅλους τοὺς «λαλοῦντας διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ. κ' 29-30). Νὰ στρέφῃ τὰ νῶτα καὶ νὰ κλείνῃ τὴν θύραν πρὸς τοὺς ποικιλωνύμους αἰρετικούς («Καθολικούς», «Οὐνίτας», «Εὐαγγελικούς», «Χιλιαστάς», κλπ.), μετὰ πλήρη προσήλωσιν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν μας.

Ἡ ἐποχὴ μας ἐγνώρισε πολλὴν σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων. Δὲν θὰ πρέπει ὅμως ποτὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἔχομεν βαπτισθῆ ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανοί. Καὶ μετὰ ἀγάπην πολλὴν καὶ δικαίαν ἐγκαύχησιν νὰ περιβάλλωμεν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας. Αἵματα μαρτύρων ἐχύθησαν ποταμηδόν, καὶ ἀγῶνες Πατέρων τῆς περιωπῆς ἐνὸς Μεγάλου Ἀθανασίου ἐδραΐωσαν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μας. Ἄς τὴν ἐγκολπωθῶμεν μετὰ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν. Καὶ ποτὲ ἄς μὴ μᾶς διαφεύγῃ ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου: «διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περιφέρεσθε».

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΘΥΜΙΟΝ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΕΙΣ ΣΚΕΥΗ ΟΣΤΡΑΚΙΝΑ

*«Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν,
ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν».
(Β' Κορ. δ' 7)*

Γεμάτη ἀντιθέσεις εἶναι ἡ ζωὴ μας. Καὶ μάλιστα συνδυασμὸς τῶν πλέον ἀπιθάνων ἀντιθέσεων. Ἐνα τέτοιον συνδυασμὸν ἀντιθέσεων περιλαμβάνουν αἱ λέξεις αὐταὶ τοῦ Ἀποστ. Παύλου. «Ἐχομεν τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν». Θησαυρὸς εἰς ὀστράκινα σκευή! ἰδοὺ ἡ μεγάλη ἀντίθεσις. Καὶ διὰ μέσου τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς ἐργάζεται ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ, «ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ θεοῦ», Ἀλλὰ ἅς ἐμβαθύνωμεν καὶ ἅς ἀναλύσωμεν, τὸ ζήτημα, ἐφ' ὅσον, ὅπως θὰ ἴδωμεν, ἔχει πολλὴν σχέσιν πρὸς τὸν ἑορταζόμενον ἅγιον Εὐθύμιον τὸν μέγαν.

1. «Ἐχομεν θησαυρόν», διακηρύσσει ὁ θεὸς Ἀπόστολος. Ἀλλὰ περὶ ποίου θησαυροῦ ὁμιλεῖ; Τὸ λέγει σαφῶς ὁ προηγούμενος στίχος τῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς: «Ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. δ' 6). Αὐτὸς εἶναι ὁ θησαυρὸς μας· ὅτι ἔχομεν ἓνα χριστιανικὸν περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὸν φωτισμὸν ποὺ μᾶς ἔδωκεν ὁ θεός. Ὅπως ἄλλοτε, κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, «εἶπεν ὁ θεός, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς» (Γεν. α' 3) καὶ ἐφώτισε τὴν κτίσιν ὀλόκληρον, καθ' ὅμοιον τρόπον, διὰ τὴν διαλυθῆναι ἡ θρησκευτικὴ πλάνη καὶ τὴν ἠθικὴν σκότος τῆς ἀνθρωπότητος, «τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον» (Ἰων. γ' 19) διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ κατέστησε πραγματικὰ φωτισμένους ἐκείνους ποὺ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν καὶ ἐγνώρισαν δι' Αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν. Τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν κατανόησιν αὐτὴν ἰθεώρει καὶ ὁ Ἅγιος Εὐθύμιος ὡς τὸν πολυτιμότερον θησαυρὸν. Καὶ περὶ τὸ ἰδανικὸν καὶ τὸν «θησαυρόν» αὐτὸν περιστρέφεται ἡ ὅλη ζωὴ του.

Ἦτο τέκνον εὐσεβῶν γονέων. Εἰς ἡλικίαν τριῶν μόλις ἐτῶν μένει ὀρφανὸς ἐκ πατρὸς. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Μελιτι-

νῆς (τῆς Ἀρμενίας) φροντίζει δι' αὐτόν. Εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ ἐπισκόπου ὁ Εὐθύμιος μορφώνεται κατὰ Χριστὸν καὶ προάγεται εἰς τὴν ἀρετὴν, τόσον πολὺ, ὥστε μόλις 19ετῆς κρίνεται ἄξιος νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπίβλεψιν ὄλων τῶν μοναστηρίων τῆς περιοχῆς. Ἐκτοτε μέχρι βαθυτάτου γήρατος (97 ἐτῶν) ζῆ ὡς μοναχός, καὶ δὴ ὡς ἡγέτης μοναχικοῦ βίου. κυρίως εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπου εἶχεν ἐγκατασταθῆ ὀλίγον βραδύτερον. Καθ' ὅλα δὲ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς του ἓνα θέμα τὸν ἀπασχολεῖ. "Ὅπως παρατηρεῖ ὁ βιογράφος του, ἐθεώρει ὅτι «ἔδει ἀδιαλείπτως νὰ μεριμνᾷ καὶ ἀγρυπνῇ περὶ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας» (Κυρίλλου Σκυθοπολίτου, βίος ἀγ. Εὐθυμίου § 16). Ἐπειδὴ δὲ εἶχε βαθυτάτην κατανόησιν τῆς ἀξίας τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, τὴν ὁποίαν ἐχαρᾷ κτήριζεν ὡς τὸν μᾶλλον πολῦτιμον διὰ τὸν ἄνθρωπον θησαυρόν, συνετέλεσε διὰ τῶν προσωπικῶν του ἐνεργειῶν εἰς τὸν ἐκχριστιανισμόν τῶν Σαρακηνῶν (νομάδων τῆς ἐρήμου τῆς Ἀραβίας). Καὶ ὅταν παρέστη ἀνάγκη, ἀνέλαβε καὶ ἀντιαιρετικούς ἀγῶνας ἐναντίον τῶν μονοφυσιτῶν (οἱ ὁποῖοι ἠρνοῦντο ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἦτο ὄχι μόνον θεός, ἀλλὰ καὶ τέλειος ἄνθρωπος) καὶ ἐπανεφέρε πολλούς, καὶ δὴ καὶ τὴν Αὐτοκράτειραν Εὐδοκίαν, εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ὅπως διετυπώθη ὑπὸ τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν μονοφυσιτισμόν.

2. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ σύγχρονος κόσμος δὲν ἀντιλαμβάνεται τὸ ὑψηλὸν αὐτὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τοῦ ἀγ. Εὐθυμίου. Τόση μακροχρόνιος ἄσκησις εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα, καὶ τόσοι ἀγῶνες τοῦ Ἁγίου ἐναντίον τῶν αἰρετικῶν, δι' ἓνα «θησαυρόν», ἀστάθμητον καὶ πνευματικῆς φύσεως! Κατὰ τὴν νοστορπίαν τῆς ἐποχῆς μας, ἐὰν γίνῃ λόγος περὶ «θησαυροῦ», θεωρεῖται αὐτονόητον ὅτι ὑπολογίζεται εἴτε εἰς χρυσᾶ νομίσματα, εἴτε εἰς ἀκίνητα, ἢ ὅπωςδήποτε εἰς περσοῦσιακὰ στοιχεῖα. Θησαυρόν πνευματικῆς φύσεως δὲν ἀντιλαμβάνεται ὁ πολὺς κόσμος σήμερον.

Καὶ ὅμως, ὁ «θησαυρός» τοῦ χριστιανοῦ, ἂν καὶ εἶναι πνευματικός, ἔχει ἐν τούτοις τοῦ ἑχουσαν ἀξίαν μεγάλην. Ἐκείνη δὲ ἀκριβῶς ἢ ἀντίθεσις, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἄποστ. Παῦλος παρουσιάζει τὸν θησαυρόν τοῦ χριστιανοῦ, λέγων ὅτι ἔχομεν αὐτὸν εἰς ὀστράκινα σκεύη, τοῦ δίδει ἀφορμὴν νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν τοῦ θησαυροῦ τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Διότι, ἐνῶ τονίζει τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, ἐξαίρει παραλλήλως τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ἔχει χριστιανικὸν περιεχόμενον. Καὶ λέγει: «ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμε-

νοιο). Δηλαδή· εἴμεθα βεβαίως ἀδύνατα πλάσματα οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐπομένως δοκιμάζομεν θλίψεις, στερήσεις, διωγμούς, κακουχίας. Ἔρχεται καὶ ὥρα πού καταβαλλόμεθα. Πράγματι, ὅλα αὐτὰ πού μᾶς θλίβουν καὶ μᾶς πιέζουν ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα ὕστρακον εὐθραυστον καὶ εὐτελὲς ἀπὸ ὑλικῆς ἀπόψεως. Ἄλλ' εἰς τὸ ὕστρακον αὐτὸ περικλείεται ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης. Καὶ τί σημασίαν ἔχει, ὅτι ὑλικῶς εἴμεθα ἓνα ἀσήμαντον ὕστρακον, ὅταν μέσα σ' αὐτὸ ὑπάρχη τέτοιος ψυχικὸς πλοῦτος καὶ δύναμις ἰκανὴ ν' ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὰς μεγαλυτέρας δυσκολίας τῆς ζωῆς; Ναί· θλίβεται, ἀσφαλῶς, καὶ ὁ χριστιανός. Ἄλλ' ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀπογοητεύονται καὶ ἀπελπίζονται, αὐτὸς ἔχει τὴν ἡρωϊκὴν δύναμιν νὰ ὑπομένῃ. Περιέρχεται καὶ ὁ χριστιανὸς εἰς ἀπορίαν καὶ στερήσεις. Ἄλλὰ διαισθάνεται τὴν διέξοδον, τὴν ὁποίαν καὶ ἐλπίζει καὶ προσδοκᾷ ἀπὸ τὸ χερί τοῦ Θεοῦ. Διώκειαι ἴσως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἄλλ' αἰσθάνεται ὅτι ἔχει μαζί του τὸν Θεόν. Ἄρα δὲν εἶναι μόνος. Δὲν εἶναι ἀδύνατος. Εἶναι ἰσχυρός. Καὶ ὅταν μερικὲς φορές κάμπτεται καὶ καταβάλλεται, αἰσθάνεται ὅτι, ἔστω καὶ ἂν ἐτραυματίσθῃ καὶ ἔπεσεν, ὑπάρχει μέσα του ἡ δύναμις τῆς ἀνορθώσεως καὶ ἡ τόνωσις, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τοῦ παρέχει. Ἴδου λοιπὸν ὁ συνδυασμὸς Θεοῦ θησαυροῦ καὶ ἀδυναμίας ἀνθρωπίνης. Ἴδου ἡ σύνθεσις ἡ περισπούδαστος καὶ ἀξιοθαύμαστος ἡ ὁποία μᾶς δίδει, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἡ τοιαύτη ὑπερνίκησις τῶν δεινῶν τοῦ βίου προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ἐξ ἡμῶν.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀποβλέπει περισσότερον συγκεκριμένα πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Καὶ τὰς μὲν θλίψεις μας τὰς συνδέει πρὸς τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου, τὴν δὲ δύναμιν τοῦ Χριστιανοῦ—τὴν θεόδοτον δύναμιν—νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἄνω τὴν παραλληλίζει πρὸς τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ. Ἴδου οἱ λόγοι του: «ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν...εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ» (Β' Κορ. δ' 11, 14). Τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν εἶναι ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς θλίβεται καὶ ὑποφέρει, τρόπον τινὰ συμπάσχει μετὰ τοῦ Κυρίου· καὶ ὅταν ἀνορθώνεται καὶ ἀναλαμβάνῃ, συνανίσταται μετὰ τοῦ Σωτῆρος. Ἔχει στήριγμα ὁ Χριστιανὸς διότι ἀγκαλιάζει τὸν Σωτῆρά του. Τὸν βλέπει ὡς τὸν θησαυρὸν τῆς σωτηρίας του. Πρὸ πάντων ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι, διὰ τὸν πιστόν, σύνθημα ἀλλὰ καὶ ἐγγύησις θριάμβου. Ἀνέστη ὁ Κύριος, διὰ νὰ ὀδηγήσῃ καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν σωτηρίαν. Διὰ τοῦτο, ἐν μέσῳ τῆς οἰαοδήποτε δοκιμασίας, αἰσθάνεται ὁ Χριστιανὸς ὅτι—ἂν καὶ

δοστράκινον σκευός—εἶναι ἀκατανίκητος, ἐφ' ὅσον εἶναι ἠνωμένος μετὸν Χριστόν, ἐφ' ὅσον ἔχει ὡς « θ η σ α υ ρ ὸ ν » του τὸν Κύριον. Ἐνισχύεται παρ' Αὐτοῦ καὶ προχωρεῖ ἐλπιδοφόρος καὶ νικητὴς μετὰ «ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης» (Α' Τιμ. δ' 8). Κατανοεῖ ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι ὁ «θησαυρός» του δὲν ἀνταλλάσσεται μετὰ τίποτε εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τότε πλημμυρίζει μέσα του, « Ἔ ν α τ ἦ ν εὐ χ α ρ ι σ τ ί α ν π ε ρ ι σ σ ε ὑ σ ῆ ε ἰ ς τ ἦ ν δ ὁ ξ ῶ ν τ οῦ θ ε οῦ ». (Β' Κορ. δ' 15).

† Ἀρχιμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐν ὄψει τῆς προόδου τὴν ὅποیان ἐσχάτως ἐσημείωσεν τὸ ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέβη εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐξῆς ἀνακοινωθέντος « Ἀνακοινούται πρὸς τὸν ἐφημεριακὸν Κληρὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἡ τακτοποίησις τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ βαίνει εἰς αἰσίαν λύσιν, χάρις εἰς τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν καὶ τῆς Πολιτείας ».

Ἐξ ἄλλου ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Δ. Ἀλιπράντης προέβη τὴν 23ην Ἰανουαρίου εἰς ἐκτενεῖς δηλώσεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν προβλεπομένην αὔξησιν τῶν μισθῶν. Ἦδη διαπιστουμένη πλέον καὶ ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσου τῆς προθέσεως τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐπιλυθῇ τὸ ἐφημεριακὸν ζήτημα, ἡ Α. Μακαριότης διὰ ληρώσεών του πρὸς τὸν τύπον ἐνυχαρίστησε τὴν ΔΚυβέρνησιν διὰ τὸ παρ' αὐτῆς ὀπιπιδεικνυόμενον ἐνδιαφέρον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδεσ. Ἰωάννην Γεωργόπουλον, Ἄνω Ξέχωρον Φιλιατῶν Ἠπειροῦ. Οἱ Ἰ. Ναοὶ εἶναι Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δὲν ἀπαλλάσσονται ὅμως τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Μόνον τὰ Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα ἀλληλογραφοῦν ἀτελῶς. Βεβαίως καλῦτερον θὰ ἦτο νὰ ἀπηλλάσσοντο καὶ οἱ Ἰ. Ναοὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, τοῦτο ὅμως δὲν προβλέπεται ὑπὸ τῶν σχετικῶν διαταγμάτων. Αἰδεσ. Δημήτριον Μπακάλην, Μέγαρον Ἀττικῆς. Οἱ ἔχοντες ὀφείκιον προηγούνται τῶν μὴ ἐχόντων τοιοῦτον, ἀδιακρίτως πρεσβείων ἱερωσύνης. — Αἰδεσ. Ἀπ. Δ.Τ. Ὁ Ἱερός ναὸς ἐκπροσωπεῖται εἰς τὰ δικαστήρια ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Εἶναι ὅμως δυνατὸν τὸ Ἐκκλ. Συμβούλιον νὰ ὀρίσῃ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ἢ ἕτερον μέλος ὡς ἐκπρόσωπόν του. Πάντως διὰ τὴν ἐγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτεῖται

ἀπόφασις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἣτις πρέπει νὰ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Ὁ διορισμὸς πληρεξουσίου δικηγόρου διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἰ. Ναοῦ εἶναι ἀπαραίτητος. Αἰ δ ε σ. Π α ν α γ ι ὡ - τ η ν Μ η ν α κ ά κ η ν, Καλύβια Σπάρτης. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐώρταζε τὴν Τετάρτην τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, ἐψάλλετο δὲ τὸ Ἀπολυτίκιον «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ», τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν παράδοσιν συνέθεσεν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανός. Εἰς πολλοὺς ναοὺς ὅμως ἐορτάζεται τὴν Δευτέραν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀκολουθίαν τῆς ἐορτῆς δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν νὰ ὑπάρχῃ εἰδικῶς συντεθεῖσα διὰ τὴν ἐορτὴν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Εἰς τὸ Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθεροδάκην (τόμος 11ος, σελ. 672), ὑπάρχῃ εἰκὼν ψηφιδωτοῦ τοῦ Θ' αἰῶνος, εὐρισκόμενου ὑπερθεῖν τῆς Βασιλικῆς Πύλης τοῦ ἐσωνάρθηκος τοῦ Ἰ. Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Θεοῦ Σοφία εἰκονίζεται ὡς ἐξῆς: ἐν τῷ μέσῳ ὁ Χριστὸς (ἡ Θεία Σοφία) καθήμενος ἐπὶ θρόνου καὶ κρατῶν ἀνοικτὸν Εὐαγγέλιον εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ ὁποίου ἀναγράφεται ἡ φράσις «εἰρήνη ὑμῖν», εἰς δὲ τὴν δευτέραν «φῶς τοῦ κόσμου». Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐντὸς κύκλου εὐρίσκονται εἰκόνες τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, συμβολίζουσαι τὰ γραφόμενα ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ Εὐαγγελίου. Αἰ δ ε σ. Ε. Κ α β β α δ ί α ν, Ἀγιὸν Πέτρον Λευκάδος. «Ὅπως μᾶς ἐπληροφόρησεν ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὀφείλετε περὶ τὰς 1.550 δραχμὰς δι' ἀσφάλιστρα.— Αἰ δ ε σ. Ἰ ὡ ά ν ν η ν Π α π α δ ὀ π ο υ λ ο ν, Δροσᾶτον Κιλικισίου. Παρακαλοῦμεν γράψατέ μας τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς σας διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐρώτημά σας σχετικῶς μὲ τὴν συνταξιοδότησίν σας. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ὀφείλετε δι' ἀσφάλιστρα περὶ τὰς 4.000 δραχμὰς. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι δυνατὸν νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὸ ἐφ' ἀπαξ βόηθημα τοῦ ταμείου Ἀρωγῆς. — Αἰ δ ε σ. Ἀ ν δ ρ έ α ν Π α π α θ ε ο δ ὶ ρ ο υ, Ἐνταῦθα. Δυστυχῶς ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν σας δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν παρὰ ὅτι θεωρεῖτε τὸν ἑαυτὸν σας ἀδικηθέντα ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ὅπως γνωρίζετε καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν πληροφορίας ἀπὸ τὸ Τ.Α.Κ.Ε., διὰ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἠσφαλισμένων. Εἰς σχετικὴν δὲ ἐρώτησίν μας ἐλάβομεν τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ ὑπόθεσίς σας ἔχει ἤδη τακτοποιηθῆ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀχρεωστήτως καταβληθέντων 280 δραχμῶν, ἂν καλῶς ἐννοήσαμεν, Ἀφοῦ εὐρίσκασθε εἰς Ἀθήνας ἡ αὐτοπρὸσωπος παράστασίς σας παρὰ τῷ Διευθύνοντι Συμβούλῳ πιστεύομεν ὅτι θὰ ἔλυε τὰς μετὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. διαφοράς σας. — Αἰ δ ε σ. Δ η μ ή τ ρ ι ο ν Δ ο ὕ κ α ν, Ἰωάννινα. Ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. εἰς τὴν ὁποίαν ἀπηρθύνθημεν μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ παρ' ὑμῶν ληφθέντος δανείου πρέπει νὰ πληρώσετε 335 δραχμὰς. Τὸ ὑπόλοιπον αὐτὸ ἦτο μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958. Δὲν συμπεριλαμβάνατο ἡ κράτησις τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1959, τὴν ὁποίαν, ἐὰν καταβάλατε θὰ ἀφαιρηθῇ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν 335 δραχμῶν. — Αἰ δ ε σ. Ἰ ὡ ά ν ν η ν Χ ο ν δ ρ ο γ ι ά ν ν η ν, Μεσολοῦριον. Δὲν δύνασθε νὰ συνταξιοδοτηθῆτε ἀκόμη, δεδομένου ὅτι δὲν ἔχετε συμπληρώσει τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας σας. Ἄλλ' οὔτε σύνταξιν λόγῳ πολυ-

ετοῦς ὑπηρεσίας δύνασθε νὰ λάβετε, διότι 35ετῆ ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν συμπληρώνετε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1960. Ἐπομένως μόνον διὰ λόγους ὑγείας δύνασθε νὰ συνταξιοδοτηθῆτε, ἐφ' ὅσον βεβαίως συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, δηλ. ἀνικανότης πρὸς ἐπιτελεῖσαι τῶν καθηκόντων σας, βεβαιουμένη ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ὑπὸ δύο ἰατρῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ λάβετε ὡς σύνταξιν δραχμὰς 779 μηνιαίως, ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα δὲ δρχ. 9.730. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς συντάξεως καὶ τοῦ ἐφ' ἅπαξ ἐγένετο διὰ τὸ μέχρι 31/12/1958 διάστημα.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκι, Ἡ μόρφωσις τοῦ πνευματικοῦ. — Χρυσοστόμου, Ἡ κακολογία κατὰ τοῦ Κλήρου (Μτφρ. Ἄνθιμου Θεολογίτου). — Χ., Ἀδελφικά Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Λειμῶνα» τοῦ Ἰωάννου Μόσχου (Μτφρ. Θεοδ. Σπεράντσα). — Ἄρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Διὰ τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν μας παράδοσιν. — Ἄρχιμ. Ἱεροθέου Κυριαζοπούλου, Διαπίστωσις τῆς Βασκανίας. — Ἀκύλα, Παρὰ τοὺς πόδας Παύλου... Ἄρχιμ. Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ, Ἑορτοδρόμιον. — —Εἰδήσεις. — Ἀλληλογραφία.

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19—Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐπεύθυνος-Τυπογραφεῖου: Κων. Ἱερ. Πλατανίτης Ὑψηλάντου 66, Ἁγ. Βαρβάρα Αἰγάλεω
Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασίου 1. Τηλ. 70734.